

A Földtudományok Osztálya és bizottságainak beszámolója a 2019. évről

A Földtudományok Osztályának határozatai az arra jogosult személyek számára
a Korlátozott Hozzáférésű Tárhelyen (KOHO) [itt](#) férhetők hozzá.

Budapest, 2020. február 3.

Tartalom:

Tartalom	1. oldal
A földtudomány feladata	2. oldal
A Földtudományok Osztálya és bizottságai összefoglaló beszámolója a 2019. évről	3. oldal
A Földtudományok Osztálya beszámolója a 2019. évről	5. oldal
A Bányászati Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	25. oldal
A Földtani Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	27. oldal
A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	32. oldal
A Geofizikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	37. oldal
A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	39. oldal
A Meteorológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	47. oldal
A Paleontológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	54. oldal
A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	56. oldal
A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2019. évről	60. oldal
A Földtudományi Doktori Bizottság beszámolója a 2019. évről	71. oldal
A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság beszámolója a 2019. évről	73. oldal

A földtudomány feladata

A földtudomány a Föld alakját, erőtereit, felépítését, fejlődését, méreteit, térbeli tájékozását, a bolygó belsejében, felszínén és külső öveiben lejátszódó folyamatokat és ezek kölcsönhatásait vizsgálja, modellezi és jelzi előre. Ezen belül nagy figyelmet szentel az élő és élettelen földi szférák közötti kapcsolatok feltárásának. Jellemzője az időbeliség és térbeliség. A földtudomány célja megérteni a teljes földi rendszer múlt-, jelen- és jövőbeli viselkedését. Fontos integráló szerepe van nemcsak a társadalomtudományi, valamint az élő és élettelen természettudományi területek között, hanem egyben a fizika, kémia és biológia módszereinek alkalmazása révén az egész Föld és emberiség történetének, jelenének és várható fejlődési irányainak kutatásában is. Feladata a magyar földnek és a hazai környezet állapotának felmérése, értékelése, a tendenciák kimutatása és az eredmények közzététele.

A földtudomány nélkülözhetetlen a kormányzati döntésekhez szükséges alapinformációk megalkotásához is. Ilyenek többek között, az energiatermeléssel, nyersanyag-ellátottsággal, időjárás hatásokkal, vízügyi döntésekkel, természeti veszélyforrások elleni védelemmel, az életminőség javításával és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos döntések is. Fontos tevékenységet fejtenek ki az egyes tudományterületek a természeti adottságaink védelme, turisztikai célú hasznosítása, műemlékvédelmi-, illetve helyreállítási munkálatok terén is, amelyek jelentős hatással vannak az ország gazdasági teljesítőképeségére.

*(Pantó György – Ádám J. – Mészáros E.: Földtudomány
In: Glatz Ferenc (szerk.): Tudománypolitika Magyarországon II. A diszciplínák művelése.
2002 Budapest, MTA)*

ÖSSZEFOGLALÓ
a Földtudományok Osztálya és bizottságainak
2019. évi munkájáról

A Földtudományok Osztálya 2019 végén 818 hazai köztestületi tagot fogott össze. A földtudományi köztestületi tagok közül 156 fő kandidátus, 526 fő PhD, 107 fő a tudomány doktora, illetve az MTA doktora, 5 fő az MTA levelező tagja és 24 fő az MTA rendes tagja. A tiszteleti tagok létszáma 21 fő, a külső tagoké 12 fő. 2019-ben 16 fő kérte felvételét a köztestületi tagok közé.

Az Osztály havi rendszerességgel - május, július és augusztus kivételével - tart osztályüléseket. Az Osztály területén a 2019-ben bekövetkezett intézményi változások életbe lépéséig a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont összefogásával három akadémiai kutatóintézet (Földrajztudományi Intézet, Geodéziai és Geofizikai Intézet, valamint a Földtani és Geokémiai Intézet) és több MTA támogatású kutatócsoport működött. Az Osztály figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a területéhez kapcsolódó tudományos tevékenységet, állást foglal tudományos, tudománypolitikai, tudományszervezési kérdésekben (pl. Magyar Természettudományi Múzeum vidéki elhelyezésének ügye). Az Osztály figyelemmel kíséri és a lehetőségekhez képest segíti is és a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységét, a Magyarhoni Földtani Társulattal szerződés szabályozta módon működik együtt.

Az Osztály testületi feladatait tudományos bizottsági hálózat segítségével látja el: a sokszínű földtudomány művelését támogatja azzal, hogy felügyelete alatt kilenc tudományos bizottság és egy osztályközi állandó bizottság működik. A bizottságok többségének albizottságai is vannak, az albizottságok száma csaknem 25.

Az Osztály köztestületi feladatai között első helyen említhető a tudományos minősítési rendszer működtetése, melynek keretében az MTA doktora tudományos címre benyújtott pályázatok elbírálásában 18 tagú külön doktori bizottság működik közre. Az elmúlt évben az Osztály a bizottság bevonásával összesen négy doktori pályázattal foglalkozott, 2019-ben három földtudományi szakember nyerte el az MTA doktora tudományos címet.

Az Osztály 2019-ben is fogalmazott meg személyi javaslatokat különböző állami- és akadémiai díjakra, kitüntetésekre, szakértőket jelölt különböző testületekbe, védnökséget vállalt különböző tudományos rendezvényeken. A kitüntetett/díjazott szakemberek listája az osztály beszámolójában olvasható.

Az Osztály az év folyamán több kiemelt rendezvényt szervezett: februárban nagy érdeklődés mellett rendezte meg az MTA földtudományi intézetei és támogatott

kutatócsoportjai immáron hagyományos tudományos ülését, amelyen a meghívott előadók beszámoltak a közelmúltbeli tudományos eredményekről, szerteágazó tevékenységükről. A 2019. év kiemelt jelentőségű programjaként szerveződött meg az Eötvös Loránd centenáriumi év rendezvényfolyama, amelynek több eseményének lebonyolításában az Osztály társszervezőként vett részt. A rendezvények részletes bemutatása az osztály beszámolójában olvasható.

A 2019. évben az osztályülések keretein belül hat alkalommal került sor tudományos, illetve tudománypolitikai jellegű összefoglaló előadásra.

Az Akadémia közfeladatainak ellátása részeként az Osztály a könyv- és folyóirat-kiadás támogatásában is részt vállal: 2019-ben az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának egyetértésével négy rangos, az adott szakterület központi publikációs fórumaként nyilvántartott folyóirat és egy könyv támogatására nyílt lehetőség több mint négy és félmillió forint összértékben. Az Osztály tagjai számos földtudományi szakmai folyóirat, periodika főszerkesztői, szerkesztői, vagy tagjai a szerkesztőbizottságoknak.

Az Osztály tagjai külföldi szakmai útjainak és külföldi szakemberek hazai vendégfogadásának támogatásában is közreműködik: ennek keretében az Osztály egyetértésével az Akadémia csaknem 2,3 millió forint értékben támogatta földtudományi illetőségű köztestületi tagok kilenc külföldi utazását.

Budapest, 2020. február 3.

Bozó László
osztályelnök

Pálffy József
osztályelnök-helyettes

**Az MTA Földtudományok Osztálya
2019. évi tevékenysége**

1. A tudományos osztály tisztségviselői:

Osztályelnök: Bozó László, az MTA rendes tagja

Osztályelnök-helyettes: Pálfy József, az MTA rendes tagja

2. A tudományos osztály létszáma: 45 fő

Rendes tag: 25

Levelező tag: 4

Közgyűlési képviselő: 16

Tanácskozási jogú tag: 5

Állandó meghívott: 2

Összesen: 52

Külső tag: 12

Tiszteleti tag: 21

Összesen: 33

3. A tudományos osztályhoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 918 fő

Hazai köztestületi tagok:

Rendes tag: 24

Levelező tag: 5

MTA doktora: 71

tudomány doktora: 35

Kandidátus: 156

PhD: 526

Összesen: 817

Külső köztestületi tagok:

Külső tag: 12

Tiszteleti tag: 21

Egyéb: 68

Összesen: 101

4. A tudományos osztályhoz tartozó tudományos, doktori és állandó bizottságok:

a. tudományos bizottságok:

1. Bányászati Tudományos Bizottság
2. Földtani Tudományos Bizottság
3. Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság
4. Geofizikai Tudományos Bizottság
5. Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság
6. Meteorológiai Tudományos Bizottság

7. Paleontológiai Tudományos Bizottság
8. Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság
9. Természetföldrajzi Tudományos Bizottság

b. osztályközi tudományos bizottság:

–

c. doktori bizottságok:

Földtudományi Doktori Bizottság

d. állandó bizottság:

–

e. osztályközi állandó bizottság:

Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság
(IV., V., VI., VII. és a VIII. osztállyal közös)

5. A tudományos osztály testületi munkája, ülései (időpont, helyszín, napirend, határozatok):

2019. január 22. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ) kutatási tevékenységeinek és eredményeinek bemutatása

Előadó: Fancsik Tamás, a műszaki tudomány kandidátusa, az MBFSZ elnöke

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek (Kovács József)

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. február 12. – MTA Székház, Kisterem

Napirend:

1./ Jelölés külső tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Jelölés tiszteleti tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Jelölés rendes tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Jelölés levelező tagságra a Földtudományok Osztályán

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. március 19. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A gazdasági átmenet hatása a fejlettség térbeli egyenlőtlenségeire - kínai és oroszországi tanulságok

Előadó: Gyuris Ferenc PhD (ELTE Regionális Tudományi Tanszék)

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ A 2020. évi tisztújítást előkészítő Jelölőbizottság osztálydelegáltjainak megválasztása

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ A 2018. évi bizottsági és osztálybeszámoló jóváhagyása

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ A 2019. évi utazási támogatási terv elfogadása

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

6./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. április 16. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Geológiai archívumokból nyert idősorok spektrális vizsgálatának korlátai

Hatvani István Gábor PhD (előadó); Tanos Péter PhD; Kern Zoltán PhD

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Delegálás az MTA CSFK külső tanácsadó testületébe

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. június 18. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Doktori ügyek: Kovács József, Szalai Sándor, Timár Gábor és Velledits Felicitász doktori ügye

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Az Eötvös József-koszorúra és a 2020. évi Széchenyi-díjra beérkezett javaslatok elbírálása

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont intézetigazgatói álláshelyeire beérkezett pályázatok véleményezése

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. szeptember 17. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: A herceg, a tücsök és Darwin kicsi barátai - Új eredmények a középhegységi mezozoós ammoniteszek kutatásában

Előadó: Főzy István, az MTA doktora (Magyar Természettudományi Múzeum, Őslénytani és Földtani Tár)

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes

3./ Doktori ügy: Tóth Géza doktori ügye

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes

4./ Állásfoglalás tudományos folyóiratok 2020. évi támogatásának ügyében

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes

5./ Állásfoglalás az MTA alapítású folyóiratok alapítói joga átruházásának kérdésében

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes

6./ Állásfoglalás az „MTA Stratégiai Terve 2019” dokumentumról

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes

7./ Egyebek

Előterjesztő: Pálffy József, az MTA rendes tagja, osztályelnök-helyettes

2019. október 15. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Közösségi szeizmológia a gyors és megbízható földrengésriasztás szolgálatában

Előadó: Bondár István, az MTA doktora (CSFK GGI Kövesligethy Radó Szeizmológiai Obszervatórium)

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Állásfoglalás az akadémiai Alapszabály és Ügyrend módosított szövegének tervezetéről

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ Állásfoglalás „A Magyar Tudományos Akadémia Stratégiai Alapelvei 2019” dokumentumról

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Állásfoglalás „Az »MTA Kiváló Kutatóhely« cím használatának elvei” dokumentumról

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

6./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. november 26. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tájékoztatás „A magyar tudományos kutatás kiemelkedő eredményei a rendszerváltástól napjainkig (1989-2019)” című kiadvány ügyében

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Doktori ügy: Szabó Norbert Péter doktori ügye

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Az akadémiai díjakra beérkezett javaslatok elbírálása

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

4./ A közgyűlési bizottságok megújításához kapcsolódó feladatok

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Tudományos előadás: A társadalomföldrajz szerepe a nem konvencionális turisztikai mobilitás vizsgálatában

Előadó: Michalkó Gábor, az MTA doktora

6./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

7./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2019. december 11. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A 2020. évi akadémiai tisztújításhoz kapcsolódó feladatok

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Doktori ügy: Szalai Sándor doktori ügye

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László, az MTA rendes tagja, osztályelnök

6. A tudományos osztály 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, rövid szakmai értékelés, a program társadalmi hatásai, visszajelzések pl. sajtó, a látogatottsági adatok):

„Új vulkanológiai, geokémiai és geomorfológiai eredmények az NKFIH-OTKA K115472. és K128122. számú kutatási pályázatából”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. január 16. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Bozó László, az MTA rendes tagja, a Földtudományok Osztályának elnöke

Bevezető gondolatok

Karátson Dávid, az MTA doktora

A belső-kárpáti neogén-kvarter vulkanizmus teljes kőzeteinek fő- és nyomelem geokémiája
Kovács István János PhD – Biró Tamás PhD – Pálos Zsófia – Szakács Sándor PhD – Kovács
Marinel PhD – Pécskay Zoltán, az MTA doktora – Kővágó Ákos – Hencz Mátyás – Lange
Thomas – Karátson Dávid, az MTA doktora – Horváth Zsolt – Bertalan Éva PhD – Besnyi
Anikó – Király Edit PhD – Falus György PhD – Fancsik Tamás, a műszaki tudomány
kandidátusa – Szabó Csaba PhD – Wesztergom Viktor, a földtudomány kandidátusa

Egy rövid életű lávadóm-csoport: a Magas-Börzsöny felépülése új Cassignol- Gillot K-Ar
koradatok és paleomágneses korreláció alapján

Karátson Dávid, az MTA doktora – Pierre Lahitte PhD – Stéphane Dibacto – Mártonné
Szalay Emőke, az MTA doktora

Észak-magyarországi miocén ignimbritek korrelációja paleomágneses vezérszintek és
polaritás alapján: új eredmények a Mátra és a Bükkalja területéről

Mártonné Szalay Emőke, az MTA doktora – Karátson Dávid, az MTA doktora – Biró
Tamás PhD – Hencz Mátyás

Mitől függ a névlegesen vízmentes ásványok víztartalma vulkáni rendszerekben?
esettanulmányok a Bükkaljáról

Biró Tamás PhD – Kovács István János PhD – Karátson Dávid, az MTA doktora – Roland
Stalder PhD – Király Edit PhD – Falus György PhD – Fancsik Tamás, a műszaki
tudomány kandidátusa – Sándorné Kovács Judit

Névlegesen vízmentes ásványok víztartalma egy bükkaljai pliniuszi (sensu lato) piroklasztit-
sorozatban

Hencz Mátyás – Kovács István János PhD – Biró Tamás PhD – Pálos Zsófia – Kesjár Dóra
– Karátson Dávid, az MTA doktora

Egy összetett robbanásos kitörés üledékei a Bükkalján - a Bogácsi Ignimbritre települt
tefraszorozat

Biró Tamás PhD – Hencz Mátyás – Karátson Dávid, az MTA doktora – Mártonné Szalay
Emőke, az MTA doktora – Szalai Zoltán PhD – Bradák Balázs PhD

Bükkaljai kvarckristályokban lévő szilikátolvadék-zárványok víztartalma

Pálos Zsófia – Biró Tamás PhD – Kovács István János PhD – Aradi László – Berkesi Márta
PhD – Kesjár Dóra – Szabó Csaba PhD – Karátson Dávid, az MTA doktora

A Csomád vulkán fejlődéstörténete: magmaprodukción ráták Cassignol-Gillot K-Ar
kormeghatározás és DEM-volumetria tükrében

Karátson Dávid, az MTA doktora – Telbisz Tamás PhD – Pierre Lahitte PhD – Stéphane
Dibacto – Szakács Sándor PhD – Daniel Veres PhD – Jánosi Csaba – Ralf Gertisser PhD –
Timár Gábor PhD

LA-ICP-MS-sel mért nyomelemzések a csomádi tefrarétegek kőzetüvegszilánkjából és amfiboljából

Király Edit PhD – Kovács István János PhD – Sabine Wulf PhD – Karátson Dávid, az MTA doktora – Daniel Veres PhD

1 Mit rejtenek a Csomád fiatal vulkáni krátereinek üledékei? Kvantitatív klímarekonstrukció fossziliák alapján

Magyari Enikő, az MTA doktora – Tóth Mónika PhD – Buczkó Krisztina PhD – Vincze Ildikó – Pál Ilona – Korponai János PhD

Diskusszió, vita

Záró gondolatok

Kovács István János PhD

„Új eredmények a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott csillagászati-földtudományi kutatások köréből”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont és az Akadémia által támogatott kutatócsoportok tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. február 13. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Köszöntő

Bozó László, az MTA Földtudományok Osztálya elnöke

Extrém hideg mégis folyékony - sóoldatok lehetősége a Marson napjainkban

Kereszturi Ákos, Pál Bernadett (MTA CSFK Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet)

Késő-pleisztocén gleccser-rekonstrukció, -kronológia és öskörnyezeti következtetések a Retyezát-hegységben

Ruszkiczay-Rüdiger Zsófia, Kern Zoltán (MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézet), Madarász Balázs (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet), Petru Urdea (Temesvári Egyetem), Régis Braucher (CEREGE, CNRS)

Magyarországi erdőtalajok szerves széntartalmának változása

Zacháry Dóra, Filep Tibor, Király Csilla, Jakab Gergely, Varga György, Vancsik Anna Viktória, Ringer Marianna, Hegyi István, Balázs Réka, Szalai Zoltán (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet)

Lejtős tömegmozgások hatása vörösgyagok morfológiai és granulometriai tulajdonságaira - Kulcs példája

Király Csilla, Páles Mariann, Jakab Gergely, Varga György, Udvardi Beatrix, Falus György, Gresina Fruzsina, Szalai Zoltán (MTA CSFK Földrajztudományi Intézet)

Célkeresztbeli témák és az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet részvétele a légköri elektromossággal kapcsolatos nemzetközi kutatásokban

Bór József, Barta Veronika, Bozóki Tamás, Buzás Attila, Prácser Ernő, Satori Gabriella, Szabóné-André Karolina (MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet)

A Föld és plazmakörnyezete - új eredmények és nyitott kérdések

Kis Árpád, Barta Veronika, Lemperger István, Lichtenberger János, Vörös Zoltán, Wesztergom Viktor (MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet)

Kozmikus hatások és kockázatok: meteorcsillagászati fejlesztések

Sárnecky Krisztián, Kiss László (MTA CSFK Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet)

A hidrológiai ciklus elemeinek időbeli változása a Kárpát-medencében

Ilyés Csaba, Szűcs Péter, Turai Endre (MTA-ME Műszaki Földtudományi Kutatócsoport)

Ősmeradványok taxonómiai és filogenetikai vizsgálata landmark alapú körvonalelemzés segítségével

Virág Attila, Pazonyi Piroska, Pálffy József (MTA-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport), Szabó Bence (ELTE), Podani János (MTA-MTM-ELTE Ökológiai Kutatócsoport)

Megérteni a vulkánokat: a forrástól a felszínig

Harangi Szabolcs, Lukács Réka, Jankovics M. Éva, Szepesi János, Batki Anikó, Németh Bianka, Petrik Attila, Soós Ildikó, Fodor László (MTA-ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport)

Légköri folyamatok szerepe a biomasza égetésből származó aeroszol részecskék sugárzáselnyelésében

Gelencsér András, Hoffer András, Tóth Ádám, Pósfai Mihály (MTA-PE Levegőkémiai Kutatócsoport)

Kérdések, hozzászólások, vita

Zárszó

Kiss László, az MTA CSFK főigazgatója

**„Kihívások és válaszok a magyar geográfiában”
(IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián)**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság és a Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. március 5. (kedd) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Elnöki megnyitó

Csorba Péter, az MTA doktora

Vízrajzi kihívások a Tiszán: szélsőséges vízrajzi helyzetek okai és megoldási lehetőségeik

Kiss Tímea, az MTA doktora

Talajminőség-vizsgálatok a Diverfarming projektben az ökoszisztéma szolgáltatások fokozása érdekében

Lóczy Dénes, az MTA doktora – Dezső József PhD – Rezek Marietta

A városi közterek kutatásának kihívásai

Boros Lajos PhD

Urbanizáció alulnézetből - kisvárosi társadalomföldrajzi kutatások dilemmái

Kovács Tibor PhD

Mintavétel - modell - validáció: statisztikai modellek a földrajzban

Szabó Szilárd, az MTA doktora

Fenntartható energiagazdálkodási kezdeményezések a közép-európai térségben – egy osztrák és egy hazai projekt összehasonlítása

Munkácsy Béla PhD – Csontos Csaba – Soha Tamás – José, Campos – Csüllög Gábor PhD – Horváth Gergely, a földrajztudomány kandidátusa – Szabó Mária, az MTA doktora

A tájhasználat intenzitásának és természetességének különböző osztályozásai

Mezősi Gábor, a földrajztudomány doktora – Burghard Meyer PhD – Bata Teodóra PhD –

Kovács Ferenc PhD – Blanka Viktória PhD – Ladányi Zsuzsanna PhD

Az ökoszisztéma szolgáltatások kutatásának geográfiai lehetőségei

Kiss Márton – Keveiné Bárany Ilona, az MTA doktora

Migrációs hullámok tükröződései, értelmezései – innovációk és téveszmék a közelmúlt magyar földrajzi irodalmában

Illés Sándor PhD

A Mohácsi csatáj: az 1526. évi Mohácsi csata főbb helyeinek földrajzi jellemzői

Pap Norbert, az MTA doktora - Gyenizse Péter PhD - Kitanics Máté PhD - Szalai Gábor

Kína globális gazdasági érdeklődésének változó súlypontjai: következmények Kelet-Közép-Európa szempontjából

Gyuris Ferenc PhD

Elnöki zárszó

Dövényi Zoltán, az MTA doktora

„Eötvös Loránd, a földtudós – Roland Eötvös the Earth Scientist”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, a Geofizikai Tudományos Bizottság és a Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. május 15. (szerda) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet)

Köszöntő

Bozó László, az MTA rendes tagja, az MTA Földtudományok Osztályának elnöke

Eötvös geofizikai méréseinek kapcsolata a geodinamikával és lemeztektonikával
Timár Gábor (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)

Eötvös Loránd tevékenységének geodéziai jelentősége

Ádám József; Tóth Gyula; Völgyesi Lajos (BME Általános és Felsőgeodézia Tanszék)

Kapcsolódási pontok: Eötvös Loránd és a kor meteorológusai

Weidinger Tamás (ELTE Meteorológiai Tanszék); Bordás Árpád (ELTE Meteorológiai Tanszék); Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta); Lenkey László (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék); T. Puskás Márta (Országos Meteorológiai Szolgálat)

Eötvös Loránd és a kontinensvándorlás - Hogyan segíthette volna az Eötvös-féle 'sarki taszítóerő' a wegeneri kontinensvándorlási elmélet elfogadását?

Hágen András (független kutató); Horváth Gábor (ELTE Fizikai Intézet)

Eötvös álma — gravitációs és mágneses mélyföldtani kutatási eredmények

Kiss János; Szabó Zoltán (Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat)

Eötvös-inga mérések és a geoid: peremérték feladat és inverzió

Tóth Gyula (BME Általános és Felsőgeodézia Tanszék)

A megismételt Eötvös-kísérlet tapasztalatai

Völgyesi Lajos (BME Általános és Felsőgeodézia Tanszék); Szondy György (független kutató); Tóth Gyula (BME Általános és Felsőgeodézia Tanszék); Péter Gábor (BME Irányítástechnika és Informatika Tanszék); Kiss Bálint (BME Irányítástechnika és Informatika Tanszék); Barnaföldi Gergely (MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont); Deák László (MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont); Égető Csaba (BME Általános és Felsőgeodézia Tanszék); Fenyvesi Edit (MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont); Gróf Gyula (BME Energetikai Gépek és Rendszerek Tanszék); Somlai László (MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont); Ván Péter (MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont; BME Energetikai Gépek és Rendszerek Tanszék)

Diskusszió

Revision of Bouguer gravity anomalies of Slovak Republic and interpretation of their enhanced higher derivatives

Pašteka, R.; Zahorec, P.; Szalaiová, V.; Mikuška, J.; Marušiak, I.; Papčo, J.; Kušnirák, D.; Bielik, M.; Krajňák, M.; Pánisová, J. (Comenius University; Slovak Academy of Sciences; Slovak Technical University, G-trend Ltd., Bratislava)

Study of the Lithosphere in the Carpathian-Pannonian Region: based on integrated interpretation of gravity field

Bielik, M.; Zeyen, H.; Alasonati Tašárová, Z.; Goetze, H.J.; Lillie, J.R.; Starostenko, V.; Makarenko, I.; Legosteva, O.; Horváth, F.; Pašteka, R.; Dérerová, J.; Pánisová, J.; Grinč, M.; Šimonová, B.; Balázs, A.; Zalai, Z., Harangi, S. (Comenius University; Slovak Academy of Sciences, Bratislava)

Vertical gradients of gravity in Earth sciences: Significance and applicability

Vajda, P.; Zahorec, P.; Papčo, J.; Mikuška, J.; Marušiak, I.; Bilčík, D.; Pašteka, R.; Carbone, D.; Greco, F.; Cantarero, M. (Slovak Academy of Sciences; Slovak Technical University; G-trend Ltd.; Comenius University, Bratislava; INGV, Catania)

Celestial mechanics and polarization optics of the Kordylewski dust cloud in the Earth-Moon Lagrange point L₅: imaging polarimetric new evidence for the existence of Kordylewski dust cloud

Gábor Horváth; Judit Slíz-Balogh; András Barta (Loránd Eötvös University, Physical Institute, Budapest)

Gravimetry and geoid modelling in Croatia– an overview

Varga, M.; Bašić, T. (University of Zagreb, Faculty of Geodesy)

Surface deformations of the Earth related to its time dependent gravity field and dynamics: new results and future plans

Gábor Papp; Judit Benedek; Gyula Mentés; Marcell Szántó (MTA CSFK GGI); Márta Kis; András Koppán (Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat); Meurers, B. (University of Vienna, Institute of Meteorology and Geophysics)

Gravitációs potenciálfelület előállítás sorfejtéses inverzióval Eötvös inga adatok alapján

Dobróka Mihály (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék); Völgyesi Lajos (BME Általános és Felsőgeodézia Tanszék)

A műholdas gravimetria aktualitásai, kihívásai

Földváry Lóránt (MTA CSFK GGI; Óbudai Egyetem); Fodor Csilla (MTA CSFK GGI; ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék); Szántó Marcell (MTA CSFK GGI; ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)

Az ionoszféra kutatás legújabb lehetőségei és eredményei az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézetében

Barta Veronika; Berényi Kitti; Kis Árpád; Wesztergom Viktor (MTA CSFK GGI)

Discussion

Eötvös 100

Szarka László, az MTA rendes tagja, az Eötvös 100 koordinációs testület elnöke

**“Értékteremtés meteorológiai információkkal
– 45. Meteorológiai Tudományos Napok”**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Meteorológiai Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. november 14-15. (csütörtök-péntek) 9.30 óra

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó – köszöntők

Mérőhálózat, adatbázis, adatellenőrzés - a földfelszíni megfigyelés jövője

Horváth Gyula

Új fejlesztések az OMSZ integrált előrejelző rendszerében: út a meteorológiai méréstől a felhasználói produktumig

Szűcs Mihály

Műholdas megfigyelések adatasszimilációja nagy felbontású numerikus modellekben

Mile Máté; Randriamampianina Roger, a földrajztudomány kandidátusa; Marseille Gert-Jan PhD

Poszterbemutató egy percben

A magyarországi jégkárenyhítő rendszer meteorológiai háttere

Csirmaz Kálmán PhD

A konvekció és a turbulencia parametrizáció összefüggései a COSMO-CLM regionális klímamodellben

Csáki András

Az energia szektor kihívásai meteorológus szemmel

Szűcs Mihály

Meteorológiai előrejelzések minőségének hatása a villamosenergia-rendszerre

Luczay Péter

Naperőművek termelés előrejelzése és menetrendkezelése

Bugya Titusz PhD; Farkas Gábor; Kiss Kinga; Halmai Ákos; Pirkhoffer Ervin PhD

Statisztikai módszer a napi átlagos szélesség napközbeni becslésére
Tar Károly, a földrajztudomány kandidátusa; Lázár István PhD

Európai műholdas adatok és produktumok éghajlati alkalmazásokhoz, nap- és szélenergia
hasznosításhoz
Dobi Ildikó PhD

A globálsugárzás adatok interpolációja műholdas adatok felhasználásával
Hoffmann Lilla; Izsák Beatrix; Kircsi Andrea PhD; Szentimrey Tamás; Bihari Zita

Archív napi adatok ellenőrzése MASH-el: elmélet és a gyakorlat találkozása
Izsák Beatrix; Szentimrey Tamás

Távkapcsolatok vizsgálata hemiszférikus mezősorokban, potenciális statisztikai összefüggések
a Kárpát-medence éghajlatának alakulásával
Kristóf Erzsébet; Bartholy Judit, az MTA doktora; Pongrácz Rita PhD

Szegedi és Újvidéki városi hősziget és csapadék monitoring rendszerek
Gál Tamás PhD

Miért kell mérnünk az üvegházhatású gázok mennyiségét?
Haszpra László, az MTA doktora

2019. november 15. (péntek)

The importance of atmospheric chemistry research in advancing understanding of weather,
climate and air quality, and enhancing associated societal services
Oksana Tarasova PhD

Az illegális lakossági hulladékégetés hozzájárulása a levegőminőség romlásához néhány
magyarországi településen
Hoffer András PhD; Tóth Ádám PhD; Machon Attila PhD; Jancsek-Turóczi Beatrix PhD;
Gelencsér András, az MTA levelező tagja

A légköri ózon fluxusa egy bugaci, gyér borítottságú fűfelszín fölött; Módszer a sztóma és a
nem-sztóma üledései komponensek szétválasztására
Horváth László, az MTA doktora; Weidinger Tamás, a földrajztudomány kandidátusa;
Koncz Péter PhD; Moring Andrea PhD; Nagy Zoltán, az MTA doktora; Pintér Krisztina
PhD

Az AgroMo kísérleti platform
Barcza Zoltán PhD; Cseresnyés Imre PhD; De Luca Giulia PhD; Gelybó Györgyi PhD;
Incze Dóra; Marton Tibor András; Nagy Zoltán, az MTA doktora; Pintér Krisztina PhD;
Pokovai Klára PhD; Salma Imre, az MTA doktora; Sándor Renáta PhD; Takács Tünde
PhD; Fodor Nándor PhD

Evapotranspiráció természetes és mesterséges ökoszisztémákban
Anda Angéla, MTA doktora

Talaj - és légnedvességi információk a precíziós mezőgazdaságban
Milics Gábor PhD; Varga Zoltán PhD

Távérzékelésre alapozott mezőgazdasági aszálymonitoring lehetőségei
Nagy Attila PhD; Tamás János, az MTA doktora

Belvíz-veszélyeztetettségi és - kockázati térképezés Magyarország síkvidéki területein
Bozán Csaba; Körösparti János; Túri Norbert; Kajári Balázs; Kerezi György; Pásztor László
PhD

Az integrált vízgazdálkodás megjelenése nemzetközi projekteken, vízvisszatartás, intenzív
csapadékok
Lovas Attila

Zárszó

Bozó László, az MTA rendes tagja, a Földtudományok Osztályának elnöke

**“Az örök értéket teremtő Alexander von Humboldt
maig tartó hatása a természettudományokra”**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Biológiai Tudományok
Osztálya közös tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. november 25. (hétfő) 10.30 óra

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem és Képes terem (1051 Budapest, Széchenyi István
tér 9. I. emelet)

Megnyitó

Podani János, az MTA rendes tagja

Alexander von Humboldt: életrajzi mozaikok

Dövényi Zoltán, az MTA doktora

Humboldt kozmosza

Szabó József, az MTA doktora

Humboldt és az Újvilág növényzetének feltárása

Borhidi Attila, az MTA rendes tagja

Az afrikai magashegységek klímaváltozásainak evolúciós szerepe

Pócs Tamás, az MTA rendes tagja

Humboldt hatása a magyar földtudományokra
Csorba Péter, az MTA doktora

Humboldt és a mágneses egyenlítő - a dél-amerikai expedíció és a mágneses tér térképezése
Timár Gábor, az MTA doktora

Humboldt térképészeti munkássága
Papp-Váry Árpád, a földrajztudomány doktora

Művészet és tudomány egysége Humboldt életművében
Probáld Ferenc, a földrajztudomány doktora

Az új generáció - doktoranduszok eredményei a geofizikában (The New Generation of PhD Students in Geophysics)

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya és a Geofizikai Tudományos Bizottság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. december 4. (szerda) 10.00 óra
Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Köszöntő
Kiss L. László, az MTA rendes tagja (CSFK főigazgató)

Interpretation of well logging data with heuristic inversion approaches
Abordán Armand (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék)
Témavezető: Szabó Norbert Péter (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék)

Large-scale 3D inversion of magnetotelluric data from the western Superior Province, Ontario, Canada
Nádasi Endre (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék)
Témavezető: Turai Endre (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék)

Műholdradar interferometria és GNSS mérések kombinálása háromdimenziós deformációsterek meghatározására
Bozsó István (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)
Témavezető: Szűcs Eszter, CSFK GGI

A földforgás és a földrengések egymásra gyakorolt hatása
Fodor Csilla (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)
Témavezető: Timár Gábor (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék), Varga Péter (CSFK GGI)

Szeizmo-akusztikus események detektálása Magyarországon
Czanik Csenge (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék, CSFK GGI)
Témavezető: Bondár István (CSFK GGI)

A Kárpát-medence szeizmicitásának analízise többeseményes helymeghatározó algoritmusokkal
Czecze Barbara (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)
Témavezető: Bondár István (CSFK GGI)

P receiver function analízis a Pannon-medencében
Kalmár Dániel (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)
Témavezető: Bondár István (CSFK GGI)

Hő- és tömegtranszport folyamatok medenceléptékű numerikus értelmezése
Szijártó Márk (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék)
Témavezető: Galsa Attila (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék),
Szőnyi Judit (ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék)

13D S-hullám sebességeloszlás a földkéregben és a felső köpenyben - előzetes eredmények a Pannon-medencében
Timkó Máté (ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék, CSFK GGI)
Témavezető: Wéber Zoltán (CSFK GGI)

Inversion-based fourier transformation algorithm used in processing non-equidistantly measured magnetic data
Daniel Oduro Boatey Nuamah (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék)
Témavezető: Dobróka Mihály, Vass Péter (Miskolci Egyetem, Geofizikai Tanszék)

1A globális zivatarvekenység rekonstruálása Schumann-rezonancia mérések inverziójával
Bozóki Tamás (SZTE Környezettudományi Doktori Iskola)
Témavezető: Satori Gabriella (CSFK GGI), Szabó Gábor (SZTE)

Diszkusszió

„Ünnepi tudományos ülés a 85 éves Berényi István tiszteletére”

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya, az MTA Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottsága, az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottsága és a Magyar Földrajzi Társaság tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. december 5. (csütörtök) 10.00 óra
Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó
Mészáros Rezső, az MTA rendes tagja, professor emeritus (SZTE)

Köszöntők

CSFK FTI: Kocsis Károly igazgató, az MTA rendes tagja

PPKE: Fröhlich Ida professor emerita, az MTA doktora

Szent István Akadémia: Tarjányi Béla professor emeritus, PhD

TTB: Dövényi Zoltán elnök, professor emeritus, az MTA doktora

MFT: Csorba Péter elnök, az MTA doktora

Szakmai-baráti kör: Beluszky Pál professor emeritus, a földrajztudomány doktora

És ahogy én láttam...

Berényi István professor emeritus, a földrajztudomány doktora

Előadások

A társadalmi tér változása és jelen arculata a Kárpát-medencében

Kocsis Károly, az MTA rendes tagja, igazgató, egyetemi tanár (CSFK FTI és ME),

Kovács Zoltán, az MTA levelező tagja, kutatóprofesszor, egyetemi tanár (CSFK FTI és SZTE)

A Tisza-Körös-Maros szög betelepülése a török kiűzése után

Óze Sándor intézetvezető, egyetemi tanár, az MTA doktora (PPKE)

Az „elsüllyedt falu” szociálgeográfiai képe: Kemse

Dövényi Zoltán professor emeritus, az MTA doktora,

Lehócz Róbert középiskolai tanár, PhD-hallgató (PTE)

Zárszó

Kovács Zoltán, az MTA levelező tagja, kutatóprofesszor, egyetemi tanár (CSFK FTI és SZTE)

**Válogatás a 29. Nemzetközi Térképészeti Konferencián
bemutatott előadásokból
(Térképészeti Tudományos Nap – 2019.)**

A Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztálya Társadalom- és Természetföldrajzi Tudományos Bizottságainak Kartográfiai Albizottsága és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszéke tudományos ülése.

Az ülés időpontja: 2019. december 12. (csütörtök) 10.00 óra

Helyszín: MTA Székház, Kisterem (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. II. emelet)

Megnyitó – üdvözlés

Zentai László, egyetemi tanár

(Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

Térképészeti alapismeretek oktatása három országban: Azerbajdzsán, Egyesült Arab Emírségek és Magyarország

Reyes Nunez José Jesús, egyetemi docens

Nargiz Safaraliyeva, volt MSc hallgató

(Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

Naeema Al Hosani, professzor

(Egyesült Arab Emírségek Egyeteme)

Határon átívelő topográfiai térképezés Magyarországon

Zentai László, egyetemi tanár

Gercsák Gábor, egyetemi docens

(Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

Közepes és nagy méretarányú geológiai térképek változó használata Magyarországon

Albert Gáspár, egyetemi docens

(Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

Erősen torzult régi térképek gyors georeferálása

Gede Mátyás, egyetemi docens

(Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

A nagy pontosságú GPS adatok felhasználási lehetősége az önvezető rendszerekben

Pál Márton, doktorandusz

Vörös Fanni, doktorandusz

Elek István, hab. egyetemi docens

Kovács Béla, adjunktus

(Eötvös Loránd Tudományegyetem, Informatikai Kar, Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék)

7. A tudományos osztály díjai (2019. évi díjak és nyertesek):

A Szádeczky-Kardoss Elemér díj pályázatának kiírása az elmúlt évek gyarolata alapján a páros években aktuális, a MOL Tudományos Díj esetében pedig a díj megújításához kapcsolódó intézményi egyeztetések elhúzódása okán nem került sor a pályázati felhívás közzétételére.

8. A tudományos osztály tagjainak elismerései 2019-ben (díjak, kitüntetések):

A tudományos bizottságok beszámolóí alapján a következő földtudományi szakemberek (ABC sorrendben) részesültek különböző elismerésekben:

- **Arató Róbert** – Semsey Andor Ifjúsági Emlékérem
- **Csorba Péter**, az MTA doktora – Debreceni Akadémiai Bizottság Plakettje
- **Debreczeni Ákos** PhD – Magyar Érdemrend lovagkeresztje (polgári tagozat)

- **Less György**, az MTA doktora – Miskolci Egyetemért Érdemérem
- **Mindszenty Andrea**, az MTA doktora – Eötvös József-koszorú díj
- **Rakonczai János**, az MTA doktora – Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat)
- **Szakmány György** PhD – ELTE Pro Universitate
- **Szűcs Péter**, az MTA doktora – Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat)
- **T. Biró Katalin** – Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi Ferenc-émlékérem
- **Vörös Attila**, az MTA rendes tagja – Széchenyi-díj

9. Egyéb

A tudományos osztály 2019. évi kiadványai:

A tudományos osztálynak nincsenek saját kiadványai, az osztály által a könyv- és folyóirat-kiadási akadémiai keretből támogatásra javasolt, 2019-ben megjelent kiadványok:

- Szalontai Csaba: Szeged születése. Megtelepedés a szegedi tájban
- Central European Geology
- Földrajzi Közlemények
- Földtani Közlöny

10. 2019. évi rövid összefoglaló: külön dokumentumban

Budapest, 2020. február 3.

Bozó László
osztályelnök

Pálffy József
osztályelnök-helyettes

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Bányászati Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Lakatos István, az MTA rendes tagja

Alelnök: -

Titkár: Mucsi Gábor PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltűntetésével:

Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság

Elnök: Debreczeni Ákos CSc

Titkár: Rácz Ádám PhD

Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság

Elnök: Tihanyi László PhD

Titkár: Turzó Zoltán PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 2

MTA doktora és tudomány doktora: 2

Kandidátus: 6

PhD: 13

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 64

Akadémikus: 2

Tudomány és MTA doktora: 6

Kandidátus: 20

PhD: 36

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A Bányászati Tudományos Bizottság és az albizottságok vezetői szinten tartottak egyeztető ülést több ízben 2019 folyamán a programok megtárgyalása és jövőbeli célok megvitatása érdekében.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

6. A bizottság 2018. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

Fenntartható Cement- és Betonipari Technológiák V. - 2019. április 24., Miskolci Egyetem. A rendezvényen nyolc előadás hangzott el a cement- és betonipar aktuális kérdéseiről ipari szakemberek és kutatók, köztük egy külföldi résztvevő előadásában. A szakmai nap sikeréhez hozzájárult, hogy több mint 80 résztvevő jelent meg az ország minden tájáról, így az előadások után lehetőség nyílt egy széleskörű szakmai vitára is. Részletes program mellékelve.

FGSZ Szakmai Nap, Miskolci Egyetem, 2019. május 08. Gázipari Szakmai Nap 2019 keretében az FGSZ Földgázszállító Zrt. munkatársai aktuális szakmai kérdésekről tartottak előadásokat. Szabó Zoltán: Visonta igaz története (Nyomásszabályozó javítása reszeléssel és alátéttel). Fekete Gábor: Vezetéktisztítás a földgázszállító rendszeren. Kovács Zsolt Péter: Számítómű

paraméterezés és a benne rejlő hibalehetőségek. Tóth Attila: Hódmezővásárhelyi havária eseménysorozat. Kató Péter: Ukrán kiszállítás kapacitásnövelés „kálváriája”

Ünnepi ülés a 70 éves Tihanyi László professzor úr tiszteletére - 2019. május 22., MTA MAB Székház Miskolc. A rendezvényen a köszöntések mellett öt szakmai előadást mutattak be a kutatók, ipari szakemberek. Részletes program mellékelve

Aktuális hulladékgazdálkodási kérdések a „Körforgásos Gazdaságra” való felkészülés jegyében. Current issues of waste management in preparation for the “Circular Economy” - 2019. november 20., Miskolci Egyetem. A rendezvényen három külföldi kutató és három magyar ipari szakember tartott előadást a hulladékgazdálkodás témakörében. Részletes program mellékelve.

7. A bizottság által adott díjak:

2019-ben a bizottság nem adott díjat.

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

Debreczeni Ákos CSc, a Magyar Érdemrend lovagkeresztje polgári tagozat

9. A bizottság 2019. évi kiadványai:

2019-ben a bizottság nem adott ki kiadványt.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőire és aktivizálására):

2020. január 29.

Lakatos István s. k.
elnök

Mucsi Gábor s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Földtani Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Török Ákos, MTA doktora
Titkár: Szócs Teodóra, PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

1.1. Geomatematikai albizottság

Elnök: Kovács József PhD
Titkár: Hatvani István PhD

1.2. Hidrogeológiai Albizottság

Elnök: Mádlné Szőnyi Judit, PhD
Titkár: Madarász Tamás, PhD

1.3. Rétegtani Albizottság

Elnök: Selmeczi Ildikó, PhD
Titkár: Gyalog László, PhD

1.4. Szedimentológiai Albizottság

Elnök: Hips Kinga, PhD
Titkár: Bartha István, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 21

Akadémikus: 3
MTA doktora és tudomány doktora: 6
Kandidátus: 3
PhD: 9

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 79

Akadémikus: 3
Tudomány és MTA doktora: 14
Kandidátus: 15
PhD: 47

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2019-ben az ülések időpontjait és témáit az albizottsági ülésekhez köthetően ismertetjük.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Geomatematikai Albizottság

GeoMATES 2019 International Congress on Geomathematics in Earth- & Environmental Sciences a Geomatematikai Albizottság és a Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Informatikai Szakosztályának főszervezésével

Időpont: 2019. május 16-17.

Helyszín: MTA PAB színháza

Adatok: 31 szóbeli- és 12 poszter előadás, 63 résztvevő, 10 országból

Program:

Május 16.

10:25-10:30 **Opening ceremony with speeches by: Ferenc Fedor** - President of the Geomathematical and Informatics Section of the Hungarian Geological Society

10:30-11:45 **Climate modelling past and future – chair: István G. Hatvani**

Keynote speaker: Manfred Mudelsee - Geological Climate Archives and Time Series Analysis
Sándor Gulyás Testing chronological precision and accuracy of age-depth models built with limited available dates using geomathematical tools

Izsák Beatrix Spatial interpolation of the temporal trend of climatic elements

István G. Hatvani Limitations of spectral analysis of time series with timescale error and variable temporal resolution

13:00-14:00 **Quantitative methods in palaeontology– chair: Attila Virág**

Keynote speaker: József Palfy - From percentage to Procrustes: A historical review of the growing use of quantitative methods in Hungarian paleontology

Gáspár Albert Datamining the Santonian dinosaur bonebed of Iharkút, Hungary

Attila Virág Automated landmark analysis: a new methodology

14:30-15:45 **Agrarian- and environmental informatics & Geoinformatics– chair: Gábor Szatmári**

Keynote speaker: Tomislav Hengl - Predictive Soil Mapping using ensemble Machine Learning: automation opportunities and remaining challenges

Diego Magalhães Borges Santanna Mobility analysis of Arsenic and Lead in fluvial sediments. A study case in the Baiut Mining Area, Romania.

Péter Szabó Investigation of geochemical-microbiological processes in the Drava River floodplain based on environmental geochemical data

István Elek Redundancy-free topological data structures

15:45-17:00 **Mathematical aspects of reservoir geology – chair: Marko Cvetković**

Keynote speaker: István Nemes – Mathematical aspects of reservoir geology – a case study

Szabolcs Borka Insight into multiple-point simulation of a deep-water system, Algyő HC field, Hungary

János Geiger Pore regimes and REV: a CT-based model for the BCF

Marko Cvetković Lithology prediction in the subsurface using artificial neural networks on well and seismic data – a stochastic approach

Május 17.

09:15-10:00 **Conquering space - remote sensing – chair: Ferenc Fedor**

Keynote speaker: Mark McCaughrean - ESA's planetary missions – once explorers, always explorers

Andor Németh Geostatistical analysis of Raman spectrographic data of the Chelyabinsk meteorite

10:30-12:00 **Analysis of monitoring time series– chair: Péter Tanos**

Keynote speaker: Márk Molnár - Big Data in Geosciences – Challenges and Novelties

Norbert Magyar Assessment of the groundwater bodies in the vicinity of Lake Fertő/Neusiedler See using multivariate data analysis methods.

Hervai András The influence of Danube on the groundwater system in Mohács Island

Márton Barcza Hydraulic characterization using water level monitoring time series on an example from Eastern-Hungary

Péter Tanos Stochastic analysis of different homogeneous river sections at seasonal resolution on the River Tisza

13:00-15:30 **Data analysis in engineering geology– chair: Ákos Török**

Keynote speaker: László Kovács - Data analysis in engineering geology

Seyed Morteza Davarpanah Investigation of relationship between dynamic and static deformation constants of rocks

- Jalal Zenah** Comparison of properties of porous limestone from different locations
- Zsuzsanna Szabó** Predictors of concrete strength, porosity and permeability as suggested by data analysis and machine learning
- Benedek Lógó** Parametric study of the Poisson's ratio
- Alina Vattai** Effect of multi-stage shearing on shear strength of rock joint surfaces
- Ákos Török** Geomathematical evaluation of surface strength tests of stone monuments
- 15:30-16:00 **Assessment of geophysical datasets - interpretation & uncertainty – chair: Norbert Péter Szabó**
- Byambasuren Turtogtoh** Application of the fuzzy c-mean cluster analysis over the Yamaat gold deposit in Mongolia
- Armand Abordán** Reducing the uncertainty of parameter estimation for the interval inversion method using factor analysis
- 16:15-17:15 **Diverse faces of Geomathematics (posters) – chair: János Geiger**
- Sahar Saeidi** Analysing land use change and geomorphometric parameters in small watersheds
- Lilla Hoffmann** Comparison of interpolation methods for Hungary
- Artúr Kőhler** Probability distribution of concentration time series data
- Kamilla Modrovits** Analysis of karst water recovery time series in a former mining area, Hungary
- Dániel Erdélyi** Tritium isoscape of precipitation across the Adriatic-Pannonian realm
- Péter Cseh** Preliminary data of the geoarchaeological analyses on the Vesszős-halom (mound) at Pusztaszer
- Csaba Vágó** Late Pleistocene deglaciation and paleoclimate in the Rau Barbat Valley, Retezat Mountains, Southern Carpathians
- Ana Kamenski** Estimating subsurface lithology distribution of a theoretical model by geomathematical methods
- Réka Orsolya** Tapody Environment development of a Transylvanian peat bog derives from geochemical analysis
- Attila Virág** Landmark analysis of *S. citelloides* (Sciuridae, Rodentia)
- Attila Virág** Deer hunt in the Random Forest
- István G. Hatvani** Interannual fluctuation of xylem cellulose content of three tree species (2012-2017; Romania)
- 17:05-17:30 **Closing ceremony – István G. Hatvani, Ferenc Fedor**

Hidrogeológiai Albizottság

Hidrogeológiai Albizottsága éves rendes ülése

Időpont: 2019. december 16.

Helyszín: MTA Székház, Kisterem (II. em.)

Adatok: 31 szóbeli- és 12 poszter előadás, 63 résztvevő, 10 országból

Téma: Paradigmaváltás a vízgazdálkodásban, a hidrogeológia feladatai és lehetőségei

Program:

Mádlné Szőnyi Judit. Köszöntés, bevezető gondolatok

Szőcs Teodóra, Rotárné Szalkai Ágnes, Magyar Elisabeth, Fejes Lilian: Klímaadaptáció és MAR – a DEEPWATER-CE projekt nemzetközi együttműködés céljai

Tahy Ágnes: Célzott felszínalatti vízutánpótlás – szakmai szabályzók, hazai jogi környezet

Bíró Tibor. Vízvisszatartásra épülő síkvidéki vízrendezés

Barkász Sándor. Öntözési stratégia az Ős-Maros területén (dinamikus felszín alatti vízkormányzás)

Csáki-Szabó Erika: A Maros-hordalékkúp hidrogeológiai háttere és helyzetértékelése

Szabó Zsóka, Mádlné Szőnyi Judit, Szijártó Márk, Visnovitz Ferenc: MAR alkalmassági térképezés a Duna-Tisza közén

Szűcs Péter, Ilyés Csaba, Madarász Tamás: Mesterséges vízpótlás alkalmazása a talajvízszint emelésére és az erdők ökológiai állapotának javítása érdekében

Hozzászólások, szakmai konzultáció

A Hidrogeológiai Albizottság megújítása, jövő évi programok.

Határozatok:

- (1) A jövőben a felszíni víztározás és elvezetés mellett a felszínalatti célzott tározás és hasznosítás lehetőségeit be kellene mutatni a vízgazdálkodási szakemberek széles körében. Ezt a megoldást érdemes beillesztés a nemzeti stratégiákba (víz, agrár-öntözés, erdő, klíma stb.). A MAR-ok hazai elterjesztése kutatást és a különböző szakterületek partneri együttműködését kívánja (természettudományos megalapozottság, mérnöki tervezés, ökológiai, mikrobiológiai, kémiai szempontok értékelése és bevonása, gazdaságossági és társadalmi vonatkozások) továbbá igényli a vízgazdálkodási és vízügyi hálózat, egyetem, kutatóintézet, kivitelezők és üzemeltetők közötti kapcsolatok hatékony erősítését.
- (2) Az Albizottság megújítására 2020 őszén kerülhet sor a Földtudományi Bizottság megújítását követően.

Rétegtani Albizottság

2019-ben a Rétegtani Albizottság nem tartott összevont ülést.

A Paleozoos Munkabizottság ülése

Időpont: 2019. április 10.

Helyszín: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, Rónai terem

A Paleozoos Munkabizottság ülésének legfőbb napirendi pontja a munkabizottság új elnökének és titkárának megválasztása volt (Halász Amadé, Somodi Gábor), emellett szakmai kérdések megvitatására is sor került. Jegyzőkönyv:

https://foldtan.hu/sites/default/files/Jegyzokonyv_Paleozoos%20Albizottsag_20190410.pdf

Szedimentológiai Albizottság

2019-ben a Szedimentológiai Albizottság nem tartott összevont ülést.

- **Kókay Terepi Napok**

Időpont: 2019. 11. 7-8.

Helyszín: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Stefánia úti Díszterme és a szolnoki magraktár.

Téma: A PAKS II Földtani Kutatási Programhoz kötődő földtani és geofizikai vizsgálatok eredményeinek bemutatása és a program keretében mélyült fúrások szemelvényes megtekintése

- **Prof. Adrian Immenhauser IAS vendég előadó két napos látogatása**

Időpont: 2019. 11. 20-21.

Helyszín: ELTE, terepi diszkusszió a Tatai Geoparkban.

Téma: karbonát szedimentológia témakörben az ELTE-n, terepi diszkusszió a Tatai Geoparkban.

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

MTA Hidrogeológiai Albizottság a Hidrológiai Osztályközi Bizottság, az IAH-MNT és a Tóth József és Hidrogeológia Professzúra (Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék, FFI, TTK, ELTE) 2019-ben kezdeményezte a ***"Nemzetközi trendek a hidrogeológia tudományban"*** előadássorozat elindítását. Ezt az előadássorozatot évente egy alkalommal szervezzük meg, mindig más egyetemen. Ez olyan nemzetközi előadókkal reprezentált előadássorozatot jelent, ami a tudománnyal foglalkozó és a gyakorlatban dolgozó szakembereknek egyaránt fontos, hasznos és szemlélet formáló. A hidrológusok és a hidrogeológusok közötti kommunikációt is segíti az előadássorozat.

Az első előadásra február 27-én került sor. A rendezvénysorozatot Dr. Szócs Teodóra az IAH alelnöke nyitotta meg. Prof. Nico Goldscheider (Karlsruhe, Institute of Technology, Németország): Global challenges and local solutions in karst hydrogeology és Prof. John Molson (Univ of Laval, Laval University, Quebec, Kanada): Groundwater flow systems, hydrogeochemistry and groundwater age: Examples from the provincial aquifer characterization program, Quebec, Canada volt a vendégünk, akik egyenként 45 perces előadást tartottak. A kiemelkedő színvonalú előadásokat számos kérdés és élénk vita követte. Az előadásokon több, mint 70 érdeklődő, hallgatók, kutatók, oktatók, szakemberek vettek részt, többek között az Eötvös Loránd Tudományegyetemről, a Budapesti Műszaki Egyetemről, a Miskolci Egyetemről és az ország különböző vízügyi szervezeteitől. Az Albizottság 2020-ban is tervez hasonló rendezvényt. Ugyanis a visszajelzések visszaigazolták a célkitűzést és a megvalósítás eredményességét.

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

Mindszenty Andrea Eötvös József-koszorú kitüntetése

9. A bizottság 2019. évi kiadványai:

Hatvani, IG (szerk.) ; Tanos, P (szerk.) ; Fedor, F (szerk.). GEOMATES 2019. International Congress on Geomathematics in Earth-& Environmental Sciences. Pécs, Magyarország: Regional Committee of the Hungarian Academy of Sciences at Pécs (2019). ISBN: 9789637068119; 65p. https://geomates.eu/sites/default/files/Proceedings%20book_GeoMATES_2019.pdf

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselésére és aktivizálására):

Fejlesztésre kerültünk a Rétegtani Albizottság honlapja, amely az MFT honlapján a Munkakapcsolatok „fül”-ben érhető el: <https://foldtan.hu/hu/mrb>

2019-ben az MBFSz-ben megszületett a litosztratigráfiai egységek aktualizálására vonatkozó terv; a munka egy kétéves projekt keretében zajlik 2020-2022 között. A projekt célja az új, aktualizált rövid leírásokat tartalmazó kötet elkészítése és kiadása, illetve a kötet anyagának modern, XXI. századi, online megjelenítése. A projekt elindult, 2020. január 29-én került sor az indító megbeszélésre, a Rétegtani Albizottság Munkabizottságainak és szakembereinek részvételével. A projekt munkájában a Rétegtani Albizottság mindvégig aktívan részt vesz, és a munka során támaszkodunk a Gyalog László Rétegtani Albizottsági titkár által az MBFSz Geobankja számára évek óta folyamatosan fejlesztett és jelenleg is fejlesztés alatt álló „litosztratigráfiai alapegységek”-re.

2020. január 30.

Török Ákos s. k.
elnök

Szócs Teodóra s. k.
titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottságának
2019. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Völgyesi Lajos, az MTA levelező tagja

Alelnök: -

Titkár: Király Géza PhD

AI- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

Kozmikus Geodéziai Albizottság

Elnök: Kenyeres Ambrus

Titkár: Takács Bence

Geoinformatikai Albizottság

Elnök: Jancsó Tamás

Titkár: Nagy Gábor

2. Tudományos bizottság létszáma: 20

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 3

Kandidátus: 4

PhD: 10

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 59

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 6

Kandidátus: 14

PhD: 36

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Ülés időpontja: 2019. december 16. 12:15

helye: BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék, Rédey terem
1111 Budapest, Műegyetem rakpart 3, K épület, magasföldszint 26.

napirendi pontok:

1. napirendi pont: *Tájékoztató az MTA 192.-i Rendkívüli Közgyűléséről.*

(Előterjesztő: Völgyesi Lajos)

Az Akadémia 2019. december 2-án tartotta meg 192. rendkívüli közgyűlését. A rendkívüli közgyűlés fő célja az akadémiai kutatóintézet-hálózat elcsatolásával kialakult helyzet megtárgyalása, valamint az MTA megújuló küldetésének kijelölése volt. A Közgyűlés módosította az MTA Alapszabályát és Ügyrendjét is és elfogadta az MTA Kiváló Kutatóhely cím megalapítását.

A Küldetés hét pontban foglalja össze az MTA céljait és feladatait. A dokumentum szerint az Akadémia a magyar tudományos közösséget egyesítő és megjelenítő köztestület. A teljes magyar tudományos közösséget egyesíti, és képviseli itthon és külföldön. A dokumentum szerint az Akadémia őrzi és ápolja a magyar nyelvet, gondozza a nemzet tudományos és kulturális örökségét, hozzájárul a kutatás feltételeinek megteremtéséhez, és képviseli a magyar tudományos kutatás érdekeit. Támogatja a tudományos kiválóságot, kiválósági programokat működtet, elősegíti a nemzetközi tudományos pályázatok sikerességét. Az

Akadémia támogatja egy stabil kutatói életpályamodell kialakítását és működtetését, amely kitér a fokozatok és címek rendszerére, a kutatásban és az oktatásban való részvétel egyensúlyára. A Küldetés leszögezi, hogy az MTA doktora cím független, országosan egységes, magasan kvalifikált szakértők által végzett, nemzetközi követelményeket integráló minőségbiztosítást nyújt. Jelentőségének és presztízsének erősítése az Akadémia fontos feladata.

2. napirendi pont: *Beszámoló az IUGG 27. Montreali Általános Közgyűléséről és az IAG választásokról.*

(Előterjesztő: Ádám József)

Az IUGG 100. évfordulóján megrendezett jubileumi közgyűlést Kanadában, Montreálban rendezték 2019. július 08. és 18. között. A közgyűlésen kevesen vettek részt, a rendezvényre sok regisztrált nem kapott vízumot. A következő közgyűlés Berlinben lesz, 2023. júliusában. Az eddigi alelnök lett az új elnök, Kathryn Whaler (U.K.), főtitkár Alexander Rudloff (DE), Treasurer Niels Andersen (DK).

IAG választások is voltak, az elnök Zuheir Altamimi, alelnök Richard Gross, főtitkár Markku Poutanen lett. Az egyes szekciók elnökei: Commission 1: Christopher Kotsakis; Commission 2: Adrian Jäggi; Commission 3: Janusz Bogusz; Commission 4: Allison Kealy; COB President: Szabolcs Rózsa, - gratulálunk neki! San Franciscóban az AGU közgyűlésén decemberben volt az új elnökség alakuló ülése.

3. napirendi pont: *EÖTVÖS-100 események*

(Előterjesztő: Völgyesi Lajos)

Az EÖTVÖS-100-zal kapcsolatos gazdag programok zajlottak le az évben. Részletek <https://eotvos100.hu/hu> weboldalon.

4. napirendi pont: *„A magyar tudományos kutatás kiemelkedő eredményei a rendszerváltástól napjainkig (1989-2019)” tervezett kiadványba a „geodézia” téma előkészítése.*

(Előterjesztő: Völgyesi Lajos)

Az MTA által megjelentetni szándékozott összefoglaló anyagban átfogó összegzés lesz a rendszerváltás óta megjelent legjelentősebb tudományos publikációk, könyvek, könyvfejezetek és összefoglaló művek megjelenéséről, megjelölve azok hatását, idézettségét is. A kiadvány tervezett megjelenési ideje 2020. május.

Az összeállítandó dokumentáció legfontosabb közös szempontjai:

- Főbb kutatási területek és témakörök, legkiemelkedőbb eredmények,
- Hazai (gazdasági, társadalmi stb.) és nemzetközi kapcsolatok, együttműködések, hazai (állami + nem állami) és nemzetközi források,
- Intézményi keretek, személyi adatok,
- Az adott tudományterület/ek jövőképe,
- Az eredményes társadalmi disszemináció érdekében az adott tudományterület népszerűsítő tudományos ismeretterjesztésére vonatkozó hívószavak.

A geodézia szakterületéhez tartozó tudományterület átfogó értékelését szöközőkkel együtt kb. 5 000 (ötezer) karakterből álló anyagban kell összefoglalnunk, amelyet legkésőbb **2020. február 16.**-ig kell a X. osztály elnökének megküldeni

Legkésőbb január végéig minden GGTB tagtól várjuk az ötleteket és az anyagot, hogy még legyen elegendő idő az anyag összeszerkesztésére. Az összeszerkesztést Ádám József és Völgyesi Lajos végzi, az elkészített anyagot mielőtt átadják az Akadémiának, jóváhagyásra megküldik a GGTB tagoknak.

5. napirendi pont: Egyebek

Jancsó Tamás: röviden beszámolt a Geoinformatikai Albizottsági legutóbbi ülésről, amelyen a Geoinformatikai oktatása volt a téma.

2020-ban az alábbi fontosabb magyarországi események lesznek a tudományterületünkön:

Európai földmérők napja (CLGE): 2020. március 19.-én (vagy 21.-én)

2020 Gauss emlékév

GIS Open: 2020. április 15.-17.

Földmérő találkozó: Székelyudvarhely, 2020. május 21.

Bányamérő találkozó: Miskolc, 2020. július 9.-11.

Geomatika Szeminárium: Sopron, 2020. november.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Geoinformatikai Albizottság ülése

Ülés időpontja: 2019. március 18. 13:30.

helye: BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék, Rédey terem
1111 Budapest, Műegyetem rakpart 3, K épület, magasszint 26.

napirendi pontok:

1) Geoinformatika szerepe az oktatásban és a kutatásban Magyarországon

(előterjesztő: Jancsó Tamás)

Jancsó Tamás gondolatébresztő előadásában áttekintette a Geoinformatika szerepét az oktatásban és a kutatásban Magyarországon, összefoglalva a különböző felsőoktatási intézmények tevékenységét és helyzetét.

2) Tudományos előadások

- Czimber Kornél "Térinformatika itthon és külföldön" című előadásában a térinformatika fejlődési irányairól adott tájékoztatót, bemutatva a Soproni Egyetemen végzett oktatási és kutatási munkákat.
- Pödör Andrea- Nagy Gábor bemutatták az Óbudai Egyetem AMK Geodéziai Intézetének jelenlegi helyzetét és az ott folyó kutatásokat foglalta össze.

3) Egyebek

napirendi ponton belül a résztvevők megállapodtak abban, hogy a következő albizottsági ülés keretében az ipari szereplők (a geoinformatikát alkalmazó vállalatok és intézmények) bevonásával állítják össze a kísérő programokat.

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

Az ülés időpontja: 2019. május 15. 10.00–16.00

helye: MTA Székház Felolvasóterem

A Geofizikai Tudományos Bizottság, és a Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság közös szervezésében:

Eötvös Loránd halálának 100.-ik évfordulója tiszteletére előadó ülés "Eötvös Loránd, a földtudós" címmel.

Az előadások:

Bozó László: Köszöntő

Timár Gábor: Eötvös geofizikai méréseinek kapcsolata a geodinamikával és lemeztektonikával

Ádám József; Tóth Gyula; Völgyesi Lajos: Eötvös Loránd tevékenységének geodéziai jelentősége

Weidinger Tamás; Bordás Árpád; Lenkey László; T. Puskás Márta: Kapcsolódási pontok: Eötvös Loránd és a kor meteorológusai

Hágen András; Horváth Gábor: Eötvös Loránd és a kontinensvándorlás - Hogyan segíthette volna az Eötvös-féle 'sarki taszítóerő' a wegeneri kontinensvándorlási elmélet elfogadását?

Kiss János; Szabó Zoltán: Eötvös álma — gravitációs és mágneses mélyföldtani kutatási eredmények

Tóth Gyula: Eötvös-inga mérések és a geoid: peremérték feladat és inverzió

Völgyesi Lajos; Szondy György; Tóth Gyula; Péter Gábor; Kiss Bálint; Barnaföldi Gergely; Deák László; Égető Csaba; Fenyvesi Edit; Gróf Gyula; Somlai László; Ván Péter: A megismételt Eötvös-kísérlet tapasztalatai

Pašteka, R.; Zahorec, P.; Szalaiová, V.; Mikuška, J.; Marušiak, I.; Papčo, J.; Kušnirák, D.; Bielik, M.; Krajňák, M.; Pánisová, J.: Revision of Bouguer gravity anomalies of Slovak Republic and interpretation of their enhanced higher derivatives

Bielik, M.; Zeyen, H.; Alasonati Tašárová, Z.; Goetze, H.J.; Lillie, J.R.; Starostenko, V.; Makarenko, I.; Legosteva, O.; Horváth, F.; Pašteka, R.; Dérerová, J.; Pánisová, J.; Grinč, M.; Šimonová, B.; Balász, A.; Zalai, Z., Harangi, S.: Study of the Lithosphere in the Carpathian-Pannonian Region: based on integrated interpretation of gravity field

Vajda, P.; Zahorec, P.; Papčo, J.; Mikuška, J.; Marušiak, I.; Bilčík, D.; Pašteka, R.; Carbone, D.; Greco, F.; Cantarero, M.: Vertical gradients of gravity in Earth sciences: Significance and applicability

Gábor Horváth; Judit Slíz-Balogh; András Barta : Celestial mechanics and polarization optics of the Kordylewski dust cloud in the Earth-Moon Lagrange point L5: imaging polarimetric new evidence for the existence of Kordylewski dust cloud

Varga, M.; Bašić, T.: Gravimetry and geoid modelling in Croatia— an overview

Gábor Papp; Judit Benedek; Gyula Mentés; Marcell Szántó; Márta Kis; András Koppán; Meurers, B.: Surface deformations of the Earth related to its time dependent gravity field and dynamics: new results and future plans

Dobróka Mihály; Völgyesi Lajos: Gravitációs potenciálfelület előállítás sorfejtéses inverzióval Eötvös inga adatok alapján

Földváry Lóránt; Fodor Csilla; Szántó Marcell : A műholdas gravimetria aktualitásai, kihívásai

Barta Veronika; Berényi Kitti; Kis Árpád; Wesztergom Viktor (MTA CSFK GGI) Az ionoszféra kutatás legújabb lehetőségei és eredményei az MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézetében

Szarka László: 2019: Eötvös 100

Az előadóülésem több szomszédos ország szakemberei is megemlékeztek Eötvös munkásságáról és kiemelték ennek mai napig tapasztalható pozitív következményeit.

7. **A bizottság által adott díjak:** a bizottságunk díjat nem adományozott.

8. **A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:** nem volt

9. **A bizottság 2019. évi kiadványai:**

Az IUGG közgyűlésére nemzeti jelentés készült, amely angol nyelven a Geomatika 2019-es I. számában jelent meg. A jelentés az utóbbi 4 éves időszakra foglalja össze a tevékenységünket.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására): -

2020. január 22.

Völgyesi Lajos s. k.
elnök

Király Géza s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Geofizikai Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Bondár István, MTA doktora

Alelnök: -

Titkár: Szabó Norbert Péter, PhD földtudomány

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével: -

2. Tudományos bizottság létszáma: 25

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 7

Kandidátus: 9

PhD: 5

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 79

Akadémikus: 4

Tudomány és MTA doktora: 7

Kandidátus: 25

PhD: 43

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2019. január 16, ELTE TTK Geofizikai és Űrtudományi Tanszék:

Napirendi pontok:

1. Megemlékezés Horváth Ferenc professzorról, a Geofizikai Tudományos Bizottság korábbi elnökéről.
2. A Geofizikai Tudományos Bizottság 2018. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadása.
3. Az ELTE TTK Geofizikai és Űrtudományi Tanszék oktatási és kutatási tevékenységének bemutatása. Előadó: Timár Gábor tanszékvezető.
4. A magyar nyelvű geofizikus mesterhallgatók képzésének problémái. Előterjesztő: Timár Gábor tanszékvezető.
5. Az Eötvös Loránd centenáriumi évfordulóhoz kapcsolódó események szervezése. Előterjesztő: Szarka László akadémikus rendes tag.
6. Tájékoztatás az akadémiai kutatóintézeti-hálózat átvilágítását érintő aktuális kérdésekről. Előterjesztő: Wesztergom Viktor az MTA CSFK GGI igazgatója.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

1. **Eötvös Loránd, a földtudós** c. tudományos ülés: 2019. május 15, Magyar Tudományos Akadémia székház, Felolvasóterem. Köszöntőt mond Bozó László osztályelnök, az MTA rendes tagja. 16 magyar és angol nyelvű előadás hangzott el Eötvös Loránd kutatási tevékenységének és annak hatásának geofizikai és geodéziai jelentőségéről. A diskussziót követően Szarka László, az Eötvös 100 koordinációs testület elnöke, az MTA rendes tagja tartott előadást a centenáriumi eseménysorozatról. Levezető elnök:

Bondár István a GTB elnöke. A program elérhetősége:
<https://mta.hu/esemenynaptar/2019-05-15-eotvos-lorand-a-foldtudos-2836>.

- 2. Az új generáció - doktoranduszok eredményei a geofizikában** c. tudományos ülés: 2019. december 4, Magyar Tudományos Akadémia székház, Kisterem. Köszöntőt mond Kiss L. László CSFK főigazgató, az MTA rendes tagja. 11 védés előtt álló PhD hallgató mutatta be magyar és angol nyelven legújabb kutatási eredményeit. Levezető elnök: Bondár István a GTB elnöke. A program elérhetősége:
<https://mta.hu/esemenynaptar/2019-12-04-az-uj-generacio-doktoranduszok-eredmenyei-a-geofizikaban-the-new-generation-of-phd-students-in-geophysics-3280>.

7. **A bizottság által adott díjak:**

8. **A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:**

9. **A bizottság 2019. évi kiadványai:**

- 10. Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselésére és aktivizálására):

Timár Gábor 2019. május 31-én sikeresen megvédte MTA doktori értekezését. **Szarka László Csaba** rendes tag 2019. szeptember 17-én megtartotta akadémiai székfoglalóját. **Völgyesi Lajos** 2019. november 7-én az MTA levelező tagja lett.

2020. január 4.

Bondár István s. k.
elnök

Szabó Norbert Péter s. k.
titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Geokémiai, Ásványtani és Kőzettani Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Dr. Harangi Szabolcs, az MTA levelező tagja

Alelnök:

Titkár: dr. Németh Tibor

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

Archeometriai Albizottság

Elnök: dr. Szakmány György

Alelnök: -

Titkár: dr. Bajnóczi Bernadett

Geonómiai és Planetológiai Albizottság

Elnök: Dr. Kordos László

Alelnök: -

Titkár: Dr. Bérczi Szaniszló

Környezetgeokémiai Albizottság

Elnök: Dr. Gondi Ferenc

Alelnök:

Titkár: Tolmács Daniella

Kőzettani Albizottság

Elnök: dr. Kovács István János

Alelnök:

Titkár: dr. H. Lukács Réka

Nanoásványtani Albizottság

Elnök: Dr. Pósfai Mihály, az MTA tagja

Alelnök:

Titkár: dr. Kovácsné Kis Viktória dr.

Szerves Geokémiai Albizottság

Elnök: jelenleg nincs

Alelnök:

Titkár: Orbán Richárd

Felsőoktatási Munkabizottsága

Elnök: dr. Weiszbürg Tamás

Alelnök: dr. Kovács János, dr. Zajzon Norbert

Titkár: Kis Annamária

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 7

MTA doktora és tudomány doktora: 2

Kandidátus: –

PhD: 14

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 109

Akadémikus: 7

Tudomány és MTA doktora: 12

Kandidátus: 18

PhD: 72

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A tudományos bizottság önállóan nem ülésezett 2019-ben. Szakmai tevékenységét a korábbi évekhez hasonlóan az albizottságokon keresztül fejtette ki, javaslatokat e-mail levelezés útján vitatta meg.

A bizottság 2019-ben elektronikus úton két fő köztestületi belépését szavazta meg.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Archeometriai Albizottság

2019. december 2., MTA Kutatóház, CSFK Földtani és Geokémiai Intézet, Budapest. Napirend: előadóülés.

Geonómiai és Planetológiai Albizottság

2019, február 20., ELTE TTK Matematika Múzeum. Napirend:

- Kereszty Zsolt beszámol a meteoritika legfrissebb eredményeiről, a januári meteorit hullásról. Bemutatja a nagyméretű – és mintegy 1 kg tömegű – szaharai eredetű holdi meteoritját.
- Weidinger Tamás megismétli javaslatát a Hidroszféra konferenciakötet szerkesztését illetően.
- Kordos László beszámolója: Események a Magyar Tudományos Akadémián.
- Egyebek: Kordos László mindenkit megkér arra, hogy készítsen egy tervezetet a következő Litoszféra konferenciánk témacsoportjairól.

2019, március 27., ELTE TTK Matematika Múzeum. Napirend:

- Vizi Pál Gábor előadása: Mikro, nano, piko robotok: az űrkutatás egyik jövőbeli területe (Kérdés: Hol szálljon le az Európán a nanorobot-szonda "hadsereg"? (a Conamara káoszon.)
- Weidinger Tamás megadja a Hidroszféra konferencia előadásról szóló cikkek beküldési határidejét: 2019, június 15.

2019, május 9., ELTE TTK Matematika Múzeum. Napirend:

- Ringer Árpád: Lascaux szimbólumrendszere: dekódolási lehetőségek és lehetséges kalendáriumi s asztrális összefüggések.
- Kereszty Zsolt: Beszámoló a Houstonban megtartott 50. LPSC konferenciáról, valamint a Costa Rica-ban megsejt rendkívül ritka CM2 típusú hullásról és egy magyarországi programról egy L 3.00 típusú kondrit azonosítására.
- Kordos László: beszámoló a Magyar Tudományos Akadémián zajló eseményekről.

2019, július 18., ELTE TTK Matematika Múzeum. Napirend:

- Hidroszféra kötet cikkei
- Litoszféra konferenciánk tervbe vett előadásai.
- Kordos László beszámolója: Események a Magyar Tudományos Akadémián.
- Megemlékezés a Holdra szállás 50 éves évfordulójáról.

2019, október 10., ELTE TTK Matematika Múzeum. Napirend:

- Polgári Márta 60 perces előadása: Geobiomineralizáció – föld- és meteorittörténeti áttekintés: Az ásványok "evolúciója".

2019, december 18., ELTE TTK Matematika Múzeum. Napirend:

- Vizi Pál Gábor 25 perces előadása: Az élet kimutathatóságának mérési módszerei.
- Karácsonyi meglepetés
- Hidroszféra kötet csaknem elkészült. A kinyomtatott változat bemutatása.
- Kordos László beszámolója: Események a Magyar Tudományos Akadémián.
- Új tagok választása

Környezetgeokémiai Albizottság

2019. december 11., MTA Kutatóház Budaörsi út 45., CSFK Földtani és Geokémiai Intézet könyvtára. Napirend:

- A bizottsági ülést megelőző előadóülés tapasztalatai
- A környezetgeokémia szakterületének jövője, kutatási területek, fejlesztési és együttműködési lehetőségeinek megvitatása

Közzettani Albizottság

2019. szeptember 5-7. Mátraháza. Az albizottság hagyományos évi ülésére a Közzettani és Geokémiai Vándorgyűlés alkalmával került sor.

Nanoásványtani Albizottság

2019. január 18-19. Veszprém, VEAB Székház. 13.. Napirend: Téli Ásványtudományi Iskola konferencia

Szerves Geokémiai Albizottság

Az albizottság 2019-ben nem ülésezett és előadóülést sem szervezett. A 2019-től elnök nélkül maradt albizottság célja 2020-ban a tisztújítás, elnökválasztás. Az albizottság mindig is nagyon aktív volt, nagy létszámú előadóüléseket szervezett.

Felsőoktatási Munkabizottság

2019. november 20-21., ELTE Lágymányosi Campus. Napirend: Az ásványtani, közzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek éves találkozója.

- 6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):**

„14. Téli Ásványtudományi Iskola”. 2019. január 18-19. Veszprém, VEAB Székház. GÁK bizottsági szervező: Nanoásványtani Albizottság.

Ebben az évben mottónk „Átalakulások” számos tudományterületen működő kolléga fantáziáját indította el, változatos tematikájú előadásokat hallhattunk. A másfél napos programon 76 résztvevőt regisztráltunk, és 21 előadás hangzott el.

A program első blokkja karbonátokkal foglalkozott. Németh Péter előadásában egy új kalcium-karbonát polimorffal ismerkedhettünk meg, amelyet a szerzők egy jégbarlang különleges karbonátkiválásából írtak le, és szerkezetét elektrondiffrakcióval határozták meg. Enyedi Nóra szintén barlangi karbonátkiválások által motivált munkájában a baktériumok karbonátképződésben betöltött szerepét tárgyalta laboratóriumi kísérletek alapján. Deák József a hazai édesvízi mészkövek vizsgálata alapján bemutatta, hogy a $\delta^{18}\text{O}$ (karbonát-víz) frakcionálódás nemcsak a

hőmérséklettől, hanem jelentős mértékben a pH-tól is függ. Ezután két előadás (Cseresznyés Dóra és Czuppon György) a Mihályi-Répcelak CO₂-előfordulás ásványaival foglalkozott: a karbonátásványok izotóp-összetételével, illetve a CO₂-beáramlás hatására képződő dawsonit ásvány tulajdonságai és a tározóban lejátszódó folyamatok közötti kapcsolatokkal. Szintén a karbonátokhoz kapcsolódott Rostási Ágnes előadása, melyben a Balaton üledékének „ásványmérlegét”, illetve a „lebegő részecskék” szerepét taglalta, majd Szabó Zsuzsanna geokémiai modellszámításokat mutatott be a cement ásványos összetételének időbeli változásairól. Mertinger Valéria a textúra és a fázisátalakulások kapcsolatának vizsgálati módszereiről, értelmezéséről tartott átfogó előadást, bemutatva a Miskolci Egyetem Fémteni Képlékenyalakítási és Nanotechnológiai Intézet infrastrukturális hátterét. Idei egyetlen külföldi vendégünk, Lucas Kuhrts magnetit mezokristályok (olyan szemcsék, amelyek több kristályos alegységből egykristállyá állnak össze) biomimetikus szintézisét mutatta be. A blokkot Viczián István előadása zárta a Pannon-medence aljzatában előforduló dickit stabilitási viszonyainak elemzésével. A péntek esti színes témákat Vető István „Elemi ismeretek az elemi kénről” című előadása nyitotta, melyben változatos üledékes képződményekben elemi kén előfordulásokat ismertetett. Ezután Tari Gábor a madagaszkári „siratany” só előállítását és a só előfordulásokból levonható szerkezetföldtani következtetéseket taglalta. A hagyományoknak megfelelően az esti blokkot Takács József drágaköves (ezúttal a drágakövek mesterséges kezelésével foglalkozó), illetve Papp Gábor tudománytörténeti („Átalakuló adatok és átalakuló példányok – hamisítások az ásványtanban és ásványkereskedelemben”), időnként a hallgatóság zajos derűtségét kiváltó előadásai zárták. A szombati program két fő témával foglalkozott: a köpeny eredetű ásványok átalakulásaival, illetve új nagyműszeres mérési lehetőségekkel. Kovács István ismertette az újonnan megalakult „Pannon LitH₂Oscope” Lendület kutatócsoport kutatási tervét, majd Bíró Tamás a szilikátok víztartalmának hűlés során (piroklaszt árban) bekövetkező változásait taglalta. Ezután két előadás a felsőköpeny xenolitokban megfigyelhető metasomatózis nyomait (Szabó Ábel), illetve a xenolitok szulfid zárványainak átalakulását (Patkó Levente) mutatta be. Kővágó Ákos a gutin-hegységi dáцит közetzárványai és kvarckristályai vizsgálata alapján a magmakeveredésről vont le következtetéseket. A programot a Miskolci Egyetem két új nagyműszeres rendszerének bemutatása zárta Kristály Ferenc és Zajzon Norbert által. Az egyes blokkokat élénk vita követte. A teljes program megtalálható az iskola honlapján: <http://mposfai.hu/TAI/tai.htm>. Az iskola szakmai gazdája az MTA Geokémiai, Ásványtani és Kőzettani Tudományos Bizottságának Nanoásványtani Albizottsága és a Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtan-Geokémiai valamint Agyagásványtani Szakosztálya. Az iskola anyagi hátterét ezúttal a VEAB biztosította.

„10. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlés”. 2019. szeptember 5-7., Mátraháza. GÁK bizottsági szervező: Kőzettani Albizottság.

Ebben az évben ünnepeltük az első évtizedes jubileumi vándorgyűlésünket, amelyet az MTA-ELTE Vulkanológiai csoport tagjaival és további kollégák segítségével igyekeztünk méltóképpen megrendezni. A rendezvényre a MTA Mátraházai Akadémiai Üdülőjében került sor, ahol hangulatos, erdei környezetben és kiváló ellátásban volt részünk. A konferencia szakmai védnökei a MTA GÁK Kőzettani Albizottság és a Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtani- Geokémiai Szakosztály voltak.

A konferencia 72 fő részvételével zajlott. Az első két napon 32 előadás hangzott el és 15 poszter bemutatója, vitája zajlott le. A pénteki program végén egy 30 perces beszélgetést is tartottunk, amelyen általában a hazai ásványtan, kőzettan és geokémia tudomány helyzetéről és jövőbeli lehetőségeiről, irányairól esett szó az MTA X. osztály GÁK elnöke (Harangi Szabolcs) és a Kőzettani Albizottság elnöke (Kovács István) vezetésével. Ennek legfontosabb üzenetei, hogy a hazai földtudomány és ezen belül szűkebb szakterületünk fennmaradásához sokkal erősebb koordináció és együttműködés szükséges a kutatóintézetek, kormányzati háttérintézmények, a piac és az egyetemek között. A fiatalok kutatói pályán való elindulásához a jelenlegi bértábla módosítása elengedhetetlen. Pozitív, hogy a kutatáshoz szükséges infrastruktúra 1-2 költségesebb eszköztől (pl. elektronmikroszkop) eltekintve, a hazai intézetekben is adott. Az ezt követő gálavacsora során két hatalmas, ehető metamorf kőzetfelszínnel és kavicsokkal borított 10 éves születésnap tortát

kóstolhattunk meg. Az éjszaka nagy része pedig a többségnek fergeteges mulatsággal (tánc és karaoke) telt.

Szombaton egynapos szakmai terepbejáráson ismerkedtünk meg a Mátra képződményeivel három csoportban, amely csoportok különböző szakmai témákat lefedve, eltérő útvonalakat jártak be. Karátson Dávid vezette az egyik csoportot, amely a Mátra miocén tűzhányó tevékenységével ismerkedhetett meg. A másik két csoport terepi programjának eleje összekapcsolódott, ekkor Lovász Anikó és Gál Péter Au-Ag-polimetallikus ércesedések példáit ismertették a parádfürdői Ilona-völgy környékén. Később a második csoport a mátraderecskei moffettát és a gyöngyössolymosi riolit lávadómot tekinthették meg Csige István és Szepesi János segítségével, míg a harmadik csoport egy kalandos gyalogtúra során a magas Mátra földtörténeti előzményeihez kapcsolódó üledékeket nézhette meg Gál Péter vezetésével.

A jubileumi konferencián is kiosztottunk előadói díjakat a legjobb fiatal kutatók számára mind előadói, mind poszter kategóriákban. A háromtagú szakmai zsűri tagjai Harangi Szabolcs, M. Tóth Tivadar, Taracsák Zoltán voltak, akik az alábbi díjakat ítélték meg a fiatal tehetséges és ígéretes előadók számára.

Előadói szekcióban

I. díj Spránitz Tamás (Berkesi Márta, Józsa Sándor, Szabó Csaba):

II. díj Németh Bianca (Török Kálmán, Bali Enikő, Zajacz Zoltán, Szabó Csaba):

Megosztott III. díj

Szemerédi Máté (Varga Andrea, Szepesi János, Pál-Molnár Elemér, Lukács Réka)

Hencz Mátyás (Bíró Tamás, Kovács István János, Pálos Zsófia, Kesjár Dóra, Karátson Dávid)

Poszter szekcióban

I. díj Lovász Anikó (B. Kiss Gabriella, Kovács Zoltán)

Különdíjak

Balassa Csilla (Kristály Ferenc, Móricz Ferenc, Németh Norbert)

Szalay Roland, Kis Boglárka-Mercédesz (Palcsu László, Harangi Szabolcs)

A konferencia programja, előadásainak és posztereinek kivonatai, a kirándulásvezetők és az események életképei megtekinthetők a <http://10kgvgy.elte.hu/> honlapon.

A 11. Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlést az MBFSZ szervezi 2020. szeptember 10-12.

között, a rendezvény helyszínét az ELKH CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézete biztosítja Sopronban. A terepi programok a Soproni-hg. képződményeit veszik célba.

„Ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek VI. találkozója”. 2019. november 20-21., ELTE Lágymányosi Campus.

A találkozóra a MFT Ásványtan- Geokémiai, Agyagásványtani, illetve Oktatási és Közművelődési Szakosztályai és az MTA Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottságának Felsőoktatási Munkabizottsága által közös szervezésben került sor Eötvös Loránd Tudományegyetemen, Budapesten. A találkozón 9 hazai műhely képviselői vettek részt.

Az első nap délutánján a házigazda műhelyek mutatkoztak be. Az ELTE TTK Ásványtani Tanszékén és Kőzattan-Geokémiai Tanszékén folyó oktatási és kutatási tevékenységek általános (*Weiszbürg Tamás és Harangi Szabolcs*) áttekintése után a vendéglátó intézet, valamint a kutatócsoportok szakemberei ismertették friss kutatási eredményeiket (*Aradi László, B. Kiss Gabriella, Harangi Szabolcs, Németh Tibor, Sági Tamás, Szakmány György, Weiszbürg Tamás*). Ezután a laborlátogatások következtek, ahol a résztvevők betekintést nyerhettek az Ásványtani és Kőzattan-Geokémiai Tanszékek kutatási, valamint oktatási munkáit segítő laboratóriumokba. Bemutakoztak a nehézasvány, az előkészítő és polírozó laboratóriumok (*Lukács Réka, Forray Viktória*), a Raman-spektroszkópiai laboratórium (*Aradi László*), az LRG mintaelőkészítő, fluid zárvány és környezetgeokémiai laboratóriumai (*Spránitz Tamás*), a pásztázó elektronmikroszkópiai (SEM) laboratórium (*Topa Boglárka Anna*), a FIB-SEM laboratórium (*Szabó Ábel*) és a termoanalitikai és agyagásványtani laboratóriumok (*Németh Tibor*). A nap zárásaként, közös, önköltséges vacsora keretében beszélgettek a résztvevők.

A második napon, közös diskusszió során a felsőoktatást leginkább érintő aktuális témák megvitatására került sor. Elsőként *Weiszburg Tamás (ELTE)* osztotta meg a hallgatósággal az országos felsőoktatási rendszerről halottakat és tapasztaltakat, majd ismertette a budapesti (központi) régió helyzetét, miután közösen kerestük a választ többek között arra a kérdésre, hogy hogyan is lehetne megállítani a szakterületet is erősen érintő, rohamos létszámcsökkenést a hazai felsőoktatásban. A kérdés nyitott mind a központi, mind pedig a konvergencia régiókban aktív oktatási és kutatási szakemberek oldaláról egyaránt. Ehhez kapcsolódóan *Kovács János (PTE)*, *Rózsa Péter (DE)*, *Mádai Ferenc (ME)* *M. Tóth Tivadar (SZTE)* és *Török Ákos (BME)* is jelezték, hogy az általuk képviselt egyetemeken a korábban népszerű szakok több esetben már el sem indulnak jelentkezők hiányában. A tantervfejlesztéseknél *Mádai Ferenc* ismertette a mobilitási ablak beépítésével kapcsolatos Miskolci Egyetemi tapasztalatokat, ezzel együtt a hazai és nemzetközi egyetemek közötti szabad átjárhatóságot és átláthatóságot.

A rendezvényen idén részt vettek a BMSZC Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Vegyipari, Környezetvédelmi és Informatikai Szakgimnázium szakemberei, akik jelezték labori, kutatási és infrastrukturális együttműködési szándékukat valamennyi felsőoktatási intézménnyel, kapcsolódva ezzel a nap másik fontos témájához, mely az intézmények közötti együttműködési lehetőségeket tárgyalja.

A következő programponthoz *Felkerné Kóthay Klára (ELTE Természettudományi Múzeum, Év „Ősványa” koordinátor)* számolt be a 2019-ban is aktív „Év ásványa – év ősmaradványa” MFT programról, és ehhez kapcsolódóan ismertette a résztvevő tanszékek, valamint szakmai műhelyek regionális feladatait (ismeretterjesztés, foglalkozások tartása, iskolalátogatások, nyílt napok szervezése, szakkörök tartása, múzeumi vezetések szervezése és tartása, terepgyakorlatok/gyűjtések).

Mindemellett *Mádai Ferenc* előadásában megismerhetünk egy újonnan, idén indult, országos, ismeretterjesztő programlehetőséget, nevezetesen az RM@Schools programot és projektet, melynek célja a nyersanyagok szerepének oktatása középiskolákban aktív tanulással. Majd csatlakozási lehetőségre hívta fel a figyelmet.

A sikeres rendezvényen a regisztráltak száma most is meghaladta a 30 főt. A kétnapos országjáró rendezvénysorozat jövő novemberben is folytatódik, házigazdája a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kara lesz.

„Archeometria: tradíció és innováció” 2019. december 2., MTA Kutatóház, Budaörsi út 45. GÁK bizottsági szervező: Archeometriai Albizottság.

Egésznapos előadóülés 40 fő részvételével. Az ülés címének megfelelően a bemutatott 13 előadás egyrészt a "hagyományos" archeometriai feldolgozási módszereket alkalmazó kutatások eredményeit, másrészt az új (innovatív) analitikai módszerekkel végezhető kutatási lehetőségeket ismertette. Az előadások többsége az Albizottság tagjai által vizsgált fő régészeti lelettípusok (kőeszközök, kerámiák, fémek) anyagvizsgálatai eredményeit mutatta be. A kőeszközök kapcsán szó esett a Kárpát-medencei kova pattintott kőeszközök és nyersanyagok geokémiai vizsgálatáról (Szilágyi Veronika), a neolitikus, csiszolt amfibolit kőeszközökről (Kereskényi Erika), a határolt területű röntgendiffrakciós mérések előnyeiről kőeszközök teljes vagy részleges roncsolásmentes vizsgálatánál (Kristály Ferenc) és a Szolnok, Milléri holtág part I-II. lelőhely őrlő- és malomköleleteiről (Péterdi Bálint). A fémek anyagösszetételei kutatása témájában a Koban-kultúra bronz lemezövének archaeometallurgiai vizsgálatáról (Gyöngyösi Szilvia) és arany- és aranyozott ezüstfibulák példáján az 5. századi ötvösművesség változásairól (Mozgai Viktória) hangzottak el előadások. A kerámiákat a környei késő római mázas kerámiák alaptestjeinek vizsgálati eredményeiről (Györkös Dorottya) és az edényformázási technikák azonosítására a kisszögű neutronszórás alkalmazási lehetőségeiről (Bajnok Katalin) szóló beszámolókat képviselték. Régészeti ember- és állatcsontok elemzési lehetőségeit és eredményeit három előadás mutatta be. A csontok stabilizotóp-összetétele (C, N, O, Sr) lehetőséget nyújt az egykori táplálkozási-életmódbeli viszonyok és migráció/mobilitás rekonstrukciójára, erre mutattak be esettanulmányokat bronzkori (Kiss Viktória) és 10. századi (Gugora Ariana) leletek példáján. Régészeti korú lovak használati módjának meghatározására újonnan kidolgozott osteometriai módszert állatorvos mutatott be

(Bozi Róbert). Egy frissen doktorált restaurátor (Varga Tímea) a festészeti kötőanyagok hagyományos és modern műszeres vizsgálati lehetőségeit foglalta össze. Az ülés záróelőadásában a Budapesti Neutron Centrum (BNC) részvételét mutatták be az európai örökségtudományi (Heritage Science) kutatásokban (Kasztovszky Zsolt és mtsai). Az előadás felhívta a figyelmet, hogy 2020-tól indul az Európai közösség H2020 programjának IPERION HS (Integrating Platforms for the European Research Infrastructure ON Heritage Science) négyéves projektje. A projekt keretében együttműködő 23 ország intézményei – pályázati rendszeren keresztül – hozzáférést biztosítanak a kulturális örökség tárgyú vizsgálatokban használt kutatási infrastruktúrájukhoz (vizsgálati berendezések, műszerek, adatbázisok).

„Újabb eredmények és időszerű feladatok a környezetgeokémiában”. 2019. december 11. MTA Kutatóház Budaörsi út 45., CSFK Földtani és Geokémiai Intézet könyvtára. GÁK bizottsági szervező: Környezetgeokémiai Albizottság.

Az előadóülésen elhangzott előadások:

Balázs Margit, Kiss István: Másodlagos nyersanyagokkal kapcsolatos kutatási irányok a Bay Zoltán Kutatóközpontban

Fórizs István, Deák József, Dobos Irma, Scheuer Gyula, Czuppon György: A balatonfüredi szénsavas ásványvizek izotóp- és vízgeokémiai vizsgálata

Vető István: A széndioxid, mint lokális környezeti probléma

Páldy Anna: Az ivóvíz jodid tartalmának változása és egészségi következményei

Tolmács Daniella: Magyarország geokémiai térképezésének időszerű kérdései

7. A bizottság által adott díjak:

A Kőzettani Albizottság a Kőzettani és Geokémiai Vándorgyűlésen a fiatal tehetséges kutatókat díjazta előadás és poszter kategóriában. Díjazottak listája a rendezvény leírásában olvasható.

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

Harangi Szabolcsot, a bizottság elnökét a MTA levelező tagjává választotta.

Szakmány György, az Archeometriai Albizottság elnöke 2019-ben megkapta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szenátusa által adományozott Pro Universitate Emlékérem ezüst fokozatát.

T. Biró Katalin, az Archeometriai Albizottság tagja 2019-ben megkapta a Magyar Nemzeti Múzeum által alapított Széchényi Ferenc-éremet.

Arató Róbert Semsey Andor Ifjúsági Emlékéremet kapott.

9. A bizottság 2019. évi kiadványai:

Az Archeometriai Albizottság 2019. évi konferenciájának archeometriai tárgyú előadásaiból készült publikációk az Archeometriai Műhely c. elektronikus, open access folyóirattal együttműködésben a folyóirat 2019/1. számában jelentek meg (http://www.ace.hu/am/2019_1/2019_1_tartalom.html).

A hidroszféra geonómiája. MTA GÁK Geonómiai és Planetológiai Albizottsága konferenciájának előadaskötete. 2017. Szerk. Weidinger T. ELTE TTK Egyetemi Meteorológiai Füzetek (Kiadja az ELTE Meteorológiai Tanszék), Budapest, 2019.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

Harangi Szabolcs elnök vezetésével megalakult a „Vulkanológiai kutatások a magmaképződéstől a felszíni folyamatokig és társadalmi hatásokig” nevű MTA által támogatott kutatócsoport.

A Kózzettani Albizottság munkájához két jelentős rendezvény is kapcsolódott. „Új vulkanológiai, geokémiai és geomorfológiai eredmények az NKFIH-OTKA K115472. és K128122. számú kutatási pályázatából” Budapest, MTA Székház, Felolvasóterem, 2019. január 16. A rendezvény a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság programjaként volt meghirdetve.

2019. június 23-27. között került megrendezésre Budapesten az XXV. European Current Research on Fluid and Melt Inclusions (ECROFI) konferencia. Helyszín: ELTE Lágymányosi Campusa A konferenciára 129 résztvevő regisztrált és 131 absztraktot küldtek be a kapcsolódó kiadványkötetbe. A nemzetközi konferencia szervezői között több a bizottság több köztestületi tagja is volt: Berkesi Márta, Guzmics Tibor, Szabó Csaba.

2020. január 28.

Harangi Szabolcs s. k.
elnök

Németh Tibor s. k.
titkár

Az MTA Földtudományok Osztálya
Meteorológiai Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Dr. Bartholy Judit MTA doktora, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Tanszékvezető,
Meteorológiai Tanszék 1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a, bari@ludens.elte.hu

Alelnök: -

Titkár: Dr. Lakatos Mónika PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest, Kitaibel
P. u. 1, lakatos.m@met.hu

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság

Elnök: Dr. Szalai Sándor, kandidátus

Titkár: Dr. Varga Zoltán PhD, Nyugat-Magyarországi Egyetem, Mezőgazdaság- és
Élelmiszertudományi Kar, 9200 Mosonmagyaróvár Deák tér 1., +36 96 566 677,
varzol@mtk.nyme.hu

Éghajlati Albizottság

Elnök: Dr. Radics Kornélia, PhD

Titkár: Dr. Pongrácz Rita, PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem Meteorológiai Tanszék
1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a., +36 1 3722 500/661, prita@nimbus.elte.hu

Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

Elnök: Dr. Weidinger Tamás, kandidátus

Titkár: Dr. Szintai Balázs, PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest, Kitaibel P. u.
1., +36 1 346 4705, szintai.b@met.hu

Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság

Elnök: Dr. Geresdi István, MTA doktora

Titkár: Dr. Ács Ferenc, kandidátus, Eötvös Loránd Tudományegyetem Meteorológiai Tanszék
1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/a., +36 30 29 29 408, acs@caesar.elte.hu

Légköri Erőforrás Albizottság

Elnök: Dr. Wantuchné Dobi Ildikó PhD, Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest,
Kitaibel P. u. 1, dobi.i@met.hu

Titkár: Pieczka Ildikó PhD, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Meteorológiai Tanszék,
1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A, +36 1 372 2500 / 6616, pieczka@nimbus.elte.hu

2. Tudományos bizottság létszáma: 23

Akadémikus: 5

MTA doktora és tudomány doktora: 7

Kandidátus: 5

PhD: 6

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 88

Akadémikus: 5

Tudomány és MTA doktora: 11

Kandidátus: 23

PhD: 49

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

Munkaülés

Időpont: 2019. március 1. (péntek), 11.00 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme
Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Napirend:

1. 45. Meteorológiai Tudományos Napok
2. Doktori iskola ügyei
3. MTA helyzete
4. egyéb

Munkaülés

Időpont: 2019. május 14. (kedd), 13.00 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme
Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Napirend:

1. Szavazás Moring Andrea köztestületi jelentkezéséről
2. A 45. Meteorológiai Tudományos Napok programjavaslatának megvitatása
3. egyéb

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

Éghajlati Albizottság:

Előadóülés

2019. október 16.

Helyszín: MTA Székház Kisterem, Budapest.

Szakmai előadó ülés: WMO Reform and Primary Activities.

Az Éghajlati Albizottság és az MTA Környezettudományi Elnöki Bizottságának Felkészülés a Klímaváltozásra Albizottsága közös rendezvénye

Előadó: Johannes Cullmann (Director, Climate and Water Department, World Meteorological Organization)

Határozat nem született.

Előadóülés

2019. október 17.

Helyszín: ELTE Meteorológiai Tanszék, Budapest.

Szakmai előadó ülés: Spatio-temporal distribution of hydrological and meteorological droughts in Serbia.

Előadó: Milan Gocic, Slavisa Trajkovic, Mladen Milanovic (Department of Civil Engineering, Faculty of Civil Engineering and Architecture, University of Nis)

Határozat nem született.

Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság:

Előadóülés

Roger Randriamampianina (Norvég Meteorológiai Intézet)

A megfigyelések relatív hatása egy korlátos tartományú modellben

Időpont: 2019. február 20.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

Előadóiülés

Bölöni Gergely (Institut für Atmosphäre und Umwelt, Goethe-Universität Frankfurt)

Légköri nehézségi hullámok tranziens modellezése: idealizált kísérletek és alkalmazás egy komplex globális modellben

Időpont: 2019. július 9.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

Előadóiülés

Eötvös Loránd munkássága és kapcsolata a meteorológia tudományával (közös szervezés az MMT-vel)

Báró Eötvös Loránd-emlékév 2019, programsorozat részeként

Időpont: 2019. november 28.

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

4 tudományos előadás

Az előadóiülés programja

Megnyitó

Dr. Bozó László akadémikus, az MTA X. Osztály elnöke

Eötvös Loránd a korszerű hazai geofizika megteremtője

Dr. Lenkey László, ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék

Geofizikai mérések Délvidéken

Dr. Bordás Árpád,

ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet, Meteorológiai Tanszék,

Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta

Kapcsolódási pontok: Eötvös Loránd és a kor meteorológusai

Dr. Weidinger Tamás¹, Dr. Bordás Árpád^{1,2}, Dr. Lenkey László³,

T. Puskás Márta⁴

ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet, Meteorológiai Tanszék¹, Geofizikai és

Űrtudományi Tanszék³, Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium,

Zenta², Országos Meteorológiai Szolgálat⁴

Felületi feszültség a felhőfizikában

Dr. Tasnádi Péter

ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet, Meteorológiai Tanszék

Zárszó

Dr. Dunkel Zoltán, a Magyar Meteorológiai Társaság elnöke

Levegőkémiai és Légkörfizikai Albizottság:

Kerekasztal beszélgetés

időpont: 2019. február 8.

helyszín: PTE, TTK, E/532. terem, Pécs, Ifjúság útja 6

napirend: FACT (Friday Afternoon Cloud Physics Talk)

előadók: Jeevan Kumar

előadás címek: Kerekasztal beszélgetés az alábbi cikkekkel kapcsolatban

Safai et al., 2019:

Two-Way Relationship between Aerosols and Fog: A Case Study at IGI Airport, New Delhi

Pithani et al., 2018:

WRF Model Prediction of a Dense Fog Event Occurred During the Winter Fog Experiment (WIFEX)

Előadórés

időpont: 2019 március 8.

helyszín: PTE, TTK, E/532. terem, Pécs, Ifjúság útja 6

napirend: FACT (Friday Afternoon Cloud Physics Talk)

előadó: Cséplő Anikó, PhD Student

előadás címe: Fog climatology of Hungary

előadó: Jeevan Kumar, PhD Student

előadás címe: Fog and Smog experience over Northern India in winter time

előadó: Schmeller Gabriella, PhD candidate

előadás címe: Modeling of sulfate formation in stratocumulus clouds with detailed chemical and microphysical scheme

Előadórés

időpont: 2019. szeptember 13.

helyszín: PTE, TTK, E/532. terem, Pécs, Ifjúság útja 6

napirend: FACT (Friday Afternoon Cloud Physics Talk)

előadó: Dr. Sylwester Arabas

Jagelló Egyetem Számítástechnikai Intézet Krakko, Lengyelország

előadás címe: Particle-based cloud microphysics: rationale, state of the art and challenges

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

A 45. Meteorológiai Tudományos Napok (MTN) témája „Értékteremtés meteorológiai információkkal” volt. Az MTN csatlakozott a Magyar Tudomány Ünnepe sorozathoz, annak mottójára (mottó: Értékteremtő Tudomány), igyekeztünk reflektálni a címmel és az előadások/poszterek tartalmával.

A két napos rendezvény helyszíne az MTA Nagyterme (Budapest V. ker. Széchenyi István tér 9.), időpontja pedig 2019. november 14-15. A program összeállításában a Meteorológiai Tudományos Bizottság minden albizottsága részt vett.

A meteorológiai mérések/adatok/információk értékére irányítottuk a figyelmet a kétnapos rendezvényen. Az adatok előállítása, minőségellenőrzése, a különböző monitoring rendszerekből származó mérések, műholdas megfigyelések használata volt a középpontban. Az időjárási modellek fejlesztésében, klimatológiai vizsgálatokban, környezeti értékelésekben és a különböző szektorok igényeinek magas szintű kielégítésben is kiemelt a mérések szerepe.

A tudományos napok tématerületei:

- A felszíni meteorológiai mérőhálózat alakulása, megbízható adatok előállításának módszertani fejlesztései
- modellezés, nagy adatbázisok kezelése, műholdas adatok asszimilációja időjárási modellekbe, műholdas adatok statisztikus klimatológiai célú felhasználása
- városklíma monitoring, környezeti monitoring rendszerek
- a mezőgazdaság és a vízgazdálkodás támogatása meteorológiai információkkal

A tudományos napokon ismét rendeztünk poszter-szekciót. Az előadások anyaga felkerült az MTA MTB honlapjára. Az előadásokból készített cikkek – a szokásos lektorálási folyamat után – megjelennek az „Időjárás” című folyóiratban. 23 előadás hangzott el, 14 posztert mutattak be a szerzők 1 percen, illetve az MTA által biztosított állványokra függesztve, ezekért ezúton mondunk köszönetet. A rendezvény látogatottsága 100-150 fő volt, ami kissé meghaladja a szokásosat.

Program

2019. november 14. csütörtök

Levezető elnök: Radics Kornélia

9.30 – 9.35 Megnyitó

9.35 – 10.05 Horváth Gyula: Mérőhálózat, adatbázis, adatellenőrzés - a földfelszíni megfigyelés jövője

10.05 – 10.25 Szűcs Mihály: Új fejlesztések az OMSZ előrejelző rendszerében: út a meteorológiai méréstől a felhasználói produktumig

10.25 – 10.45 Mile Máté: Műholdas megfigyelések adatasszimilációja nagy felbontású numerikus modellekben

10.45 – 11.00 Poszter bemutatók 1 percben

11.00 – 11.40 Szünet

11.40 – 12.00 Leelőssy Ádám: Levegőminőségi mérések és előrejelzések városi környezetben

12.00 – 12.20 Csáki András, Heimo Truhetz és Marie Piazza: A konvekció és a turbulencia parametrizáció összefüggései a COSMO-CLM regionális klímamodellben

12.20 – 12.40 Szűcs Mihály: Az energia szektor kihívásai meteorológus szemmel

12.40 – 13.00 Luczay Péter: Meteorológiai előrejelzések minőségének hatása a villamosenergia-rendszerre

13.00 – 14.00 Ebédszünet

Levezető elnök: Bartholy Judit

14.00 – 14.20 Bugya Títusz, Farkas Gábor, Kiss Kinga, Halmai Ákos és Pirkhoffer Ervin: Naperőművek termelés előrejelzése és menetrendkezelése

14.20 – 14.40 Tar Károly és Lázár István: Statisztikai módszer a napi átlagos szélsősebesség napközbeni becslésére

14.40 – 15.00 Dobi Ildikó: Európai műholdas adatok és produktumok éghajlati alkalmazásokhoz, nap- és szélenergia hasznosításhoz

15.00 – 15.20 Hoffmann Lilla, Izsák Beatrix, Kircsi Andrea, Szentimrey Tamás és Bihari Zita: A globálsugárzás adatok interpolációja műholdas adatok felhasználásával

15.20 – 15.40 Szünet

15.40 – 16.00 Izsák Beatrix és Szentimrey Tamás: Archív napi adatok ellenőrzése MASH eljárással: elmélet és a gyakorlat találkozása

16.00 – 16.20 Kristóf Erzsébet, Bartholy Judit és Pongrácz Rita: Távkapcsolatok vizsgálata hemiszférikus mezősorokban, potenciális statisztikai összefüggések a Kárpát-medence éghajlatának alakulásával

16.20 – 16.40 Gál Tamás: Szegedi és Újvidéki városi hősziget és csapadék monitoring rendszerek

16.40 – 17.00 Haszpra László: Miért kell mérnünk az üvegházhatású gázok mennyiségét?

2019. november 15. péntek

Levezető elnök: Haszpra László

- 9.30 – 10.15 Oksana Tarasova és Greg Carmichael: The importance of atmospheric chemistry research in advancing understanding of weather, climate and air quality, and enhancing associated societal services
- 10.15 – 10.35 Hoffer András, Tóth Ádám, Machon Attila, Jancsek-Turóczi Beatrix és Gelencsér András: Az illegális lakossági hulladékégetés hozzájárulása a levegőminőség romlásához néhány magyarországi településen
- 10.35 – 10.55 Horváth László, Weidinger Tamás, Koncz Péter, Moring Andrea, Nagy Zoltán és Pintér Krisztina: A légköri ózon fluxusa egy bugaci, alacsony levélfelülettel rendelkező gyepterület fölött; Módszer a sztóma és a nem-sztóma üledési komponensek szétválasztására
- 10.55 – 11.15 *Szűnet*
- 11.15 – 11.35 Barcza Zoltán, Cseresnyés Imre, De Luca Giulia, Gelybó Györgyi, Incze Dóra, Marton Tibor András, Nagy Zoltán, Pintér Krisztina, Pokovai Klára, Salma Imre, Sándor Renáta, Takács Tünde és Fodor Nándor: Az AgroMo kísérleti platform
- 11.35 – 11.55 Anda Angéla: Evapotranspiráció természetes és mesterséges ökoszisztémákban
- 11.55 – 12.15 Milics Gábor és Varga Zoltán: Talaj- és légnedvességi információk a precíziós mezőgazdaságban
- 12.15 – 12.35 Nagy Attila és Tamás János: Távérzékelésre alapozott mezőgazdasági aszálymonitoring lehetőségei
- 12.35 – 12.55 Bozán Csaba, Körösparti János, Túri Norbert, Kajári Balázs, Kerezsi György és Pásztor László: Belvíz-veszélyeztetettség és - kockázati térképezés Magyarország síkvidéki területein
- 12.55 – 13.15 Lovas Attila: Az integrált vízgazdálkodás megjelenése nemzetközi projekteken - vízvisszatartás, intenzív csapadékok

Zárszó Haszpra László

Poszter-bemutatók

Ács Ferenc, Petrik Ottó, Weidinger Tamás, Koncz Péter, Breuer Hajnalka, Kristóf Erzsébet és Szabó Amanda Imola: A tájleptékű mikroklíma szolgáltatás jellemzése és térképes ábrázolása

Ács Ferenc, Kristóf Erzsébet és Zsáka Annamária: Az időjárás humán hő-terhelése

Bottyán Zsolt és Tuba Zoltán: A Hasonlóságon alapuló prognosztikai eljárások alkalmazása a horizontális látástávolság előrejelzésében

Breuer Hajnalka: Felszíni adatbázisok klimatológiai alkalmazása

Dávid Réka és Tasnádi Péter: Légköri energetika a reanalízis mezők tükrében: globálról a regionális skáláig

Dezső Zsuzsanna, Pongrácz Rita és Bartholy Judit: Különböző felbontású műholdas adatok és in-situ mérések felhasználása a budapesti városklimatológiai elemzésekben

Grosz Balázs, Dechow Rene, Hoffmann Holger, Zhao Gang, Constantin Julie, Raynal Helene, Wallach Daniel, Coucheney Elsa, Lewan Elisabet, Eckersten Henrik, Specka Xenia, Kersebaum Kurt-Christian, Nendel Claas, Kuhnert Matthias, Yeluripati Jagadeesh, Kiese Ralf, Haas Edwin, Klatt Steffen, Teixeira Edmar, Bindi Marco, Trombi Giacomo, Moriondo Marco, Doro Luca, Roggero Pier Paolo, Zhao Zhigan, Wang Enli1, Tao Fulu, Rötter Reimund, Cammarano Davide, Asseng Senthold, Weihermüller Lutz, Siebert Stefan, Gaiser Thomas és Ewert Frank: Implications of input data aggregation on upscaling of soil organic carbon changes

Peterka András, Varga Ákos János, Horváth Ákos, Zsikla Ágota, Geresdi István és Breuer Hajnalka: Célzott regionális ködelőjelzések WRF modellel

Ihász István: Az OMSZ és az ECMWF együttműködése az elmúlt 25 évben

Izsák Beatrix, Szentimrey Tamás, Hoffmann Lilla, Kircsi Andrea, Lakatos Mónika, Szentes Olivér és Bihari Zita: Homogenizált adatsor vagy mérések?

Lakatos László: A szőlőtermesztés klimatikus viszonyainak várható alakulása a hazai borvidékeinken 2051-2100 között

Lázár István, Tar Károly és Csákberényi-Nagy Gergely: A napelemes rendszerek termelését befolyásoló (mikro) klimatikus és technikai tényezők összehasonlító vizsgálata

Mészáros Róbert, Leelőssy Ádám, Kovács Attila, Varga-Balogh Adrienn, Csapó Péter, Atfeh Bushra és Lagzi István László: Levegőtminőségi mérések és előrejelzések városi környezetben

A részletes program ezen a linken is elérhető:

<https://www.met.hu/omsz/rendezvenyek/index.php?id=2674>

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

9. A bizottság 2019. évi kiadványai:

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2020. január 31.

Bartholy Judit s. k.
elnök

Lakatos Mónika s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Paleontológiai Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Ósi Attila, az MTA doktora

Alelnök:

Titkár: Bodor Emese Réka PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

- 11. Jura Kongresszus 2022 munkabizottsága, elnök: Pálffy József

2. Tudományos bizottság létszáma: 19

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 7

Kandidátus: 1

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 45

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 12

Kandidátus: 7

PhD: 23

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.): --

2019-as évben nem volt olyan felmerülő ügy, probléma, mely miatt a 18 fős Paleontológiai Tudományos Bizottságot össze kellett volna hívni egy ülésre, így időhatékonyság céljából kör-e-mailezés révén tudtuk a felmerült ügyeket bonyolítani, mely a következő:

Paleontológiai Tudományos Bizottságunk 2019 őszén a következő személyeket javasolta az akadémiai díjakra való felterjesztésre: Akadémiai Díj: Hably Lilla MTA doktora, Akadémiai Újságírói Díj: Albert Valéria Élet és Tudomány rovatvezető.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

11. Jura Kongresszus 2022 munkabizottság ülése:

-2019. november 12, ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék

- napirendi pontok:

- a jura konferenciák múltja, hagyományai

- konferencia kb. időpontja, helyszíne

- szervezést és pénzügyeket vivő „jogi személy”

- magyar szervező bizottság tagsága, feladatkörök

- szervező / tudományos bizottság tagjai szomszédos országokból

- nemzetközi tudományos bizottság további tagjai

- tudományos szekciók, témák

- terepbejárások, publikációk, honlap, publicitás,

- pályázatok, forrásteremtés

- körlevelek menetrendje, szervezés mérföldkövei

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések): --

7. A bizottság által adott díjak: --

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

1, Pálffy Józsefet az MTA 2019. májusi közgyűlése rendes tagjainak sorába választotta, székfoglaló előadását 2019. októberében tartotta meg.

2, Less György: Miskolci Egyetemért Érdemérem

3, Ósi Attila a 2019-ben megalakult MTA Fiatalkutatók Akadémiájának tagja lett.

9. A bizottság 2019. évi kiadványai: --

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselésére és aktivizálására):

Fontosabb publikációk:

Dulai, A. (Szerk.) 2019. Eocén Élővilág A Kárpát-Medencében. Üvegház – 22 Millió Éven Át. Természettár Könyvsorozat, Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 328 Pp.

Erdei B., Coiro M., Miller I., Johnson K., Griffith P. & Murphy V. 2019. The First Cycad Seedling Foliage From The Fossil Record And Inferences For The Cenozoic Evolution Of Cycads. *Biology Letters* 15:20190114.

Özcan E.; Mitchell S.F.; Less Gy.; Robinson E.; Bryan J.R.; Pignatti J. & Yücel A.O. 2019. A Revised Suprageneric Classification Of American Orthophragminids With Emphasis On Late Paleocene Representatives From Jamaica And Alabama, *Journal Of Systematic Palaeontology* 17, 18, 1331-1359. DOI: 10.1080/14772019.2018.1539778.

Ósi, A., Botfalvai, G., Albert, G., Hajdu, Zs. 2019. The dirty dozen: taxonomical and taphonomical overview of an unique ankylosaurian (Dinosauria: Ornithischia) assemblage from the Santonian Iharkút locality, Hungary. *Paleodiversity and Paleoenvironments*, 99, 195–240.

Parente M. And Less Gy. 2019. Nummulitids, Lepidocyclinids And Strontium Isotope Stratigraphy Of The Porto Badisco Calcarene (Salento Peninsula, Southern Italy). Implications For The Biostratigraphy And Paleobiogeography Of Oligocene Larger Benthic Foraminifera. *Italian Journal Of Geosciences* 138, 2, 239-261. Doi: 10.3301/IJG.2019.04.

Prondvai, E., P. E. Witten, A. Abourachid, A. Huysseune, And D. Adriaens 2019. Extensive Chondroid Bone In Juvenile Duck Limbs Hints At Accelerated Growth Mechanism In Avian Skeletogenesis, *Journal Of Anatomy*. Doi: 10.1111/Joa.13109

2020. január 22.

Ósi Attila s. k.
elnök

Bodor Emese Réka s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Prof. dr. Dövényi Zoltán, MTA doktora

Alelnök: –

Titkár: Prof. dr. Kozma Gábor, MTA Doktora

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

Gazdaságföldrajzi Albizottság

Elnök: Dr. Nagy Erika, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: –

Titkár: Dr. Molnár Ernő, PhD

Politikai Földrajzi Albizottság

Elnök: Prof. dr. Pap Norbert, MTA doktora

Alelnök: –

Titkár: Dr. Reményi Péter, PhD

Településföldrajzi Albizottság

Elnök: Dr. Csapó Tamás, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: –

Titkár: Dr. Bajmócy Péter, PhD

Történeti Földrajzi Albizottság

Elnök: Dr. Kókai Sándor, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: –

Titkár: Dr. Csüllög Gábor, PhD

Turizmusföldrajzi Albizottság

Elnök: Prof. dr. Aubert Antal, a földrajztudomány kandidátusa

Alelnök: Prof. dr. Dávid Lóránt, PhD

Titkár: Prof. dr. Michalkó Gábor, az MTA doktora

A Természetföldrajzi Tudományos Bizottsággal közös albizottságok

Kartográfiai Albizottság

Elnök: Prof. dr. Zentai László, az MTA doktora

Alelnök: –

Titkár: Dr. José Jesús Reyes Nuñez, PhD

Oktatási Albizottság

Elnök: Dr. Farsang Andrea, az MTA doktora

Alelnök: -

Titkár: Dr. M. Császár Zsuzsa, PhD

2. Tudományos bizottság létszáma: 27

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 9

Kandidátus: 6

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 176

Akadémikus: 4
Tudomány és MTA doktora: 15
Kandidátus: 23
PhD: 134

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2019. december 5. 14.00, MTA Székház, Kisterem

Napirendi pontok:

- Tájékoztatás a MTA stratégiai célkitűzéseiről, ill. a december 2-i rendkívüli közgyűlésen elhangzottakról. (Csorba Péter)
- Javaslatok „A magyar tudományos kutatás kiemelkedő eredményei 1989-2019 között” címmel tervezett MTA kiadványhoz. (Dövényi Zoltán)
- Javaslat a IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián c. program témájára (Dövényi Zoltán - Csorba Péter)
- Tájékoztatás a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységéről (Csorba Péter)
- Albizottsági programok, egyéb rendezvények, események, feladatok.

Határozatok

- A IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián rendezvény témája: Trianon 100: a békediktátum földrajzi megközelítésben

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

1. Településföldrajzi Albizottság

- 2018. április 11-12., Bük: A nagyvároskutatással kapcsolatos legfontosabb eredmények áttekintése, javaslatok megfogalmazása

2. Turizmusföldrajzi Albizottság

- 2019. szeptember 20. Kodolányi János Egyetem, Budapest. A hazai turizmusföldrajzos folyóiratok helyzete és presztízszük, láthatóságuk növelése érdekében teendő, komplex, összehangolt intézkedések megvitatása.

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

1. Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság

a, A Társadalomföldrajzi és Természetföldrajzi Tudományos Bizottság közös szervezésében került sor a Magyar Tudományos Akadémián 2019. március 5-én a IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián – Kihívások és válaszok a magyar geográfiában című tudományos ülésre, amelyen 11 előadás hangzott el. A program rendkívül sikeres és népszerű volt (a résztvevők száma meghaladta a 90 főt), és jól szimbolizálta a természet- és társadalomföldrajz előtt álló feladatokat és az azokra megfogalmazott megoldási javaslatokat.

b., A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság, a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság és a Biológiai Tudományok Osztálya közös szervezésében került sor a Magyar Tudományos Akadémián 2019. november 25-én „Az örök értéket teremtő Alexander von Humboldt máig tartó hatása a természettudományokra” című konferenciára, amelyen 13 előadás hangzott el.

c., A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság, a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság és a Magyar Földrajzi Társaság közös szervezésében a Magyar Tudományos Akadémián 2019. december 5-én került sor a 85 éves Berényi István tiszteletére rendezett ünnepi tudományos ülésre. A rendezvényen 3 rövid előadásra került sor, amelyek az ünnepelt életpályájának egy-egy jelentős mozzanatát elevenítették fel.

2. Gazdaságföldrajzi Albizottság

a., Az albizottság tagjainak szervezésében zajlott le az IGU CDES konferencia Budapesten 2019. október 2-4 között. Témája: Rethinking Economic Geography in the Era of the Fourth Industrial Revolution: Manufacturing, Entrepreneurship, Employment and Industry 4.0.

b., Az albizottság 2019. december 9-én vitaülést szervezett *Növekedés, polarizáció, függőség-újraiparosodó városok és egyenlőtlen fejlődés a periférián* címmel a KRTK RKI békéscsabai csoportjánál (Békéscsaba, Szabó Dezső u. 42.). A vita fókuszában az újraiparosodó, a globális gazdaság áramlási rendszereibe intenzíven bekapcsolódó, hazai szakpolitikai diskurzusokban „sikeresnek” tekintett vidéki városok átalakulási folyamatai álltak. A vitában 16 fő vett részt. Előadók: Mihály Melinda (KRTK, Békéscsaba); Gajzágó Gergő (SZE, Győr), Molnár Ernő (DE), Nagy Erika (KRTK Békéscsaba)

3. Politikai Földrajzi Albizottság

- Az albizottság szervezésében került sor 2019. május 7-én Pécsen, a PTE TTK Vargha Damján Konferenciatermében „A tér hatalma – a hatalom terei” című - Szilágyi István Professzor úr 70. születésnapja alkalmából rendezett – tudományos ülésre, amelyen 10 előadás hangzott el.

- Az albizottság is részt vett a 2019. december 4-én Budapesten, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont épületében megrendezett „Szulejmán szultán zarándokvárosának kutatása 2012–2019” című konferencia megszervezésében

4. Településföldrajzi Albizottság

Az albizottság szervezésében került sor 2018. április 11-12-én Bükön a 16. Településföldrajzi Konferenciára, amelyen 14 előadás hangzott el a nagyvárosok átalakulásának témakörében

5. Történeti Földrajzi Albizottság

a., Az albizottság tagjai a Rákóczi Múzeummal közösen szervezték meg 2019. május 17-18-án a „Kárpát-Pannon térség: Tájak, népek, tevékenységek” című tájföldrajzi konferenciát, amelyen 28 előadás hangzott el.

b., Az albizottság 2019. május 25.-én Nyíregyházán történeti földrajzi konferencián köszöntötte a 85 éves Frisnyák Sándor professzort.

c., Az albizottság munkájának eredményeként a 35. Nyírségi Földrajzi Napok (2019. november 13-14.) rendezvény-sorozat keretében történeti földrajzi szekció megszervezésére is sor került.

6. Turizmusföldrajzi Albizottság

- 2019. szeptember 20. VII. Magyar Turizmusföldrajzi Szimpózium. Együttműködés, kapcsolatok, hálózatok a turizmusban. A rendezvénysorozat történetében először került kiadásra szerkesztett absztrakt füzet, amely emelte az esemény rangját. 3 plenáris előadás hangzott el, 10 szekcióban zajlott a munka, 50 szekcióelőadás megtartására került sor. A résztvevők elismeréssel nyilatkoztak a szervezésről és a tanácskozás szakmai-tudományos színvonaláról.

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

9. A bizottság 2019. évi kiadványai:

a., A Gazdaságföldrajzi Albizottság tagjai közül többen (szerzőként, szerkesztőként, bírálóként) részt vettek a Tér és Társadalom „Állam és tértermelés” c. 2019/4. különszámának elkészítésében.

b., A Politikai Földrajzi Albizottság tagjainak aktív részvételével jelent meg a 2018-ban megszervezett XI. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia tanulmánykötete „Military landscape Baranyában” címmel

c., A Politikai Földrajzi Albizottság tagjainak aktív részvételével jelent meg „A tér hatalma - a hatalom terei : Tanulmánykötet a 70 éves Szilágyi István professzor tiszteletére” című kiadvány

- d., A Településföldrajzi Albizottság tagjainak részvételével jelent meg a Településföldrajzi Tanulmányok 2019/1, 2019/2. száma
- e., A Történeti Földrajzi Albizottság tagjainak részvételével jelent meg a Történeti Földrajzi Közlemények 2019/1-2 és 2019/3-4. száma.
- f., A Turizmusföldrajzi Albizottság tagjai aktívan részt vesznek a Turizmus Bulletin (XIX. évfolyam) és a Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok (IV. évfolyam) című tudományos folyóiratok szerkesztésében. Továbbá közreműködtek a Turizmus 3.0 című lektorált tanulmánygyűjtemény (Kiadó: Kodolányi János Egyetem, 2019) megjelentetésében.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőire és aktivizálására):

2020. január 24.

Dövényi Zoltán s. k.
elnök

Kozma Gábor s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Természetföldrajzi Tudományos Bizottságának
2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Csorba Péter, DSc

Alelnök: -

Titkár: Gyenizse Péter, PhD

AI- és munkabizottságok a tisztségviselők feltűntetésével:

Geoinformatikai Albizottság:

- elnök: Szabó Szilárd, DSc (Debreceni Egyetem),
- titkár: Pásztor László, DSc (MTA ATK TAKI)

Geomorfológiai Albizottság:

- elnök: Kiss Tímea, DSc (Szegedi Tudományegyetem),
- titkár: Fábíán Szabolcs Ákos, PhD (Pécsi Tudományegyetem).

Tájföldrajzi Albizottság:

- elnök: Lóczy Dénes, DSc (Pécsi Tudományegyetem),
- titkár: Túri Zoltán, PhD (Debreceni Egyetem).

A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottsággal közös albizottságok:

Oktatási Albizottság:

- elnök: Farsang Andrea, DSc (SZTE),
- titkár: M. Császár Zsuzsa, PhD (PTE).

Kartográfiai Albizottság

- elnök: Zentai László, MTA doktora (ELTE),
- titkár: José Jesús Reyes Nuñez, PhD (ELTE).

2. Tudományos bizottság létszáma: 28

Akadémikus: 3

MTA doktora és tudomány doktora: 15

Kandidátus: 2

PhD: 8

3. Tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: 123

Akadémikus: 3

Tudomány és MTA doktora: 23

Kandidátus: 11

PhD: 86

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság kettő alkalommal ülésezett 2019-ben:

2019. március 5.

IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián

„Kihívások és válaszok a magyar geográfiában” tudományos ülés

Helyszín: MTA Székház, Felolvasóterem, 1051 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. emelet

Program:

- 10.30 Elnöki megnyitó *Csorba Péter, az MTA doktora*
- 10.35 Vízrajzi kihívások a Tiszán: szélsőséges vízrajzi helyzetek okai és megoldási lehetőségeik *Kiss Tímea, az MTA doktora*
- 10.50 Talajminőség-vizsgálatok a Diverfarming projektben az ökoszisztéma szolgáltatások fokozása érdekében *Lóczy Dénes, az MTA doktora – Dezső József PhD – Rezsék Marietta*
- 11.05 A városi közterek kutatásának kihívásai *Boros Lajos PhD*
- 11.20 Urbanizáció alulnézetből - kisvárosi társadalomföldrajzi kutatások dilemmái *Kovács Tibor PhD*
- 11.35 Mintavétel - modell - validáció: statisztikai modellek a földrajzban *Szabó Szilárd, az MTA doktora*
- 11.50 Fenntartható energiagazdálkodási kezdeményezések a közép-európai térségben – egy osztrák és egy hazai projekt összehasonlítása *Munkácsy Béla PhD – Csontos Csaba – Soba Tamás – José, Campos – Csüllög Gábor PhD – Horváth Gergely, a földrajztudomány kandidátusa – Szabó Mária, az MTA doktora*
- 12.15 A tájhasználat intenzitásának és természetességének különböző osztályozásai *Mezősi Gábor, a földrajztudomány doktora – Burghard Meyer PhD – Bata Teodóra PhD – Kovács Ferenc PhD – Blanka Viktória PhD – Ladányi Zsuzsanna PhD*
- 12.30 Az ökoszisztéma szolgáltatások kutatásának geográfiai lehetőségei *Kiss Márton – Keveiné Bárányi Ilona, az MTA doktora*
- 12.45 Migrációs hullámok tükröződései, értelmezései – innovációk és téveszmék a közelmúlt magyar földrajzi irodalmában *Illés Sándor PhD*
- 13.00 A Mohácsi csatátáj: az 1526. évi Mohácsi csata főbb helyeinek földrajzi jellemzői *Pap Norbert, az MTA doktora – Gyenizse Péter PhD – Kitanics Máté PhD – Szalai Gábor*
- 13.15 Kína globális gazdasági érdeklődésének változó súlypontjai: következmények Kelet-Közép-Európa szempontjából *Gyuris Ferenc PhD*
- 13.30 Elnöki zárás *Dövényi Zoltán, az MTA doktora*

2019. december 5.

MTA X. Osztálya Természetföldrajzi és Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottságok együttes ülése

Helyszín: MTA Székház, Kisterem, Budapest, Széchenyi István tér 9.

Program:

- Tájékoztatás a MTA stratégiai célkitűzéseiről, ill. a december 2-i rendkívüli közgyűlésén elhangzottakról. (Csorba Péter)
- Javaslatok „A magyar tudományos kutatás kiemelkedő eredményei 1989-2019 között” címmel tervezett MTA kiadványhoz. (Dövényi Zoltán)

- Javaslat a IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián c. program témájára (Dövényi Zoltán - Csorba Péter)
- Tájékoztató a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységéről (Csorba Péter)
- Albizottsági programok, egyéb rendezvények, események, feladatok.

Határozat:

A bizottsági tagok egyhangúlag elfogadták, hogy a 2020. március 3-i V. Földrajztudományi előadónap az Akadémián mottója a „Trianon 100’: a békediktátum földrajzi megközelítésben” lesz.

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

2019. május 23-24.

A Geoinformatikai Albizottság tagjai informális megbeszélést tartottak a X. (jubileumi) Országos Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás alkalmával.

2019. június 24-27.

A Geomorfológiai Albizottság tagjai informális megbeszélést tartottak az International Scientific Conference of the Carpatho-Balkan-Dinaric Geomorphological Commission konferencia ideje alatt.

2019. augusztus 29-31.

A Tájföldrajzi Albizottság tagjai informális megbeszélést tartottak a VIII. Magyar Tájökológiai Konferencia alkalmával.

2019. szeptember 13.

Az Oktatási albizottság 2019-ben egy alkalommal tartott ülést. Helyszín ELTE Budapest.

A programon

1. napirendi pontként a tanárképzés tervezett átalakításáról Horváth Erzsébet, az ELTE TTK dékánhelyettes számolt be.
2. napirendi pontként az aktuális NAT és kerettanterv helyzetét tárgyaltuk meg, Ütőné Visi Judit referátumát követően.
3. napirendi pontként a Gemetodika (Online) földrajz szakmódszertani folyóirat helyzetéről szólt és bemutatta a következő számot Makádi Mariann főszerkesztő. Az eddigi lapszámok, tartalmának összegzése és a honlap működéséről és olvasottságáról részletesen, azokat dokumentálva, elemezve szólt.

Végül a tankönyvi helyzet részletes elemzését Kereszty Péter előadásában hallottuk. Prezentációjában bemutatta a működő tankönyvkiadókat, szólt az eladott példányszámokról, és a megnövekedett állami szerepvállalás következményeiről.

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

2019. március 5.

IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián (ld. korábban)

2019. május 23-24.

X. (jubileumi) Országos Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás

Az immár 10. alkalommal megrendezett, szokásos éves konferenciának, több mint 200 résztvevője volt.

2019. június 24-27.

**International Scientific Conference of the Carpatho-Balkan-Dinaric
Geomorphological Commission**

Helyszín: Szegedi Egyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék (Szervező: Dr. Kiss Tímea)

<http://www.geo.u-szeged.hu/carpatho/>

A konferencia célja az volt, hogy a régió geomorfológuasi számára teret biztosítson eredményeik bemutatására, kapcsolatok kialakítására és jövőbeli együttműködések megalapozására. Elsősorban geomorfológiai eredetű kockázatok (árvizek, csuszamlások) álltak a konferencia fókuszában, de szó esett a régió egyes vidékeinek hosszútávú felszínfejlődéséről, különböző módszerekről és megközelítésekről is. A rendezvényen 42 résztvevő összesen 20 intézményt képviselt 7 országból.

Tudományos szekciók:

- Special techniques in Geomorphology
- Quaternary evolution of the CBD region
- Long-term evolution and human impact in the CBD region
- Active fluvial processes in the CBD region
- Hydro-geomorphological assessment and management of surface waters
- Egyéb programok:
- Workshop on EU project possibilities
- Meeting of the Carpatho-Balkan-Dinaric Geomorphological Commission
- Geo-walk at Szeged
- Field trip I.: Processes along the Maros/Mures River from Lipova (RO) to Szeged (HU)
- Fieldtrip II.: Lower Tisza flood- risk and solutions: from Szeged to Csongrád

2019. augusztus 29-31.

VIII. Magyar Tájökológiai Konferencia

A VIII. Magyar Tájökológiai Konferencia, amely két évente kerül megrendezésre, a Tájföldrajzi Albizottság, az MTA Debreceni Területi Bizottságának Földtudományi Szakbizottsága, a Debreceni Egyetem Földtudományi Intézete, a Magyar Földrajzi Társaság és a Magyar Meteorológiai Társaság Debreceni Területi Csoportja közreműködésével és közös szervezésével 2019. augusztus 29-31. között került lebonyolításra a Bessenyei György Gimnáziumban Kisvárdán. A rendezvény fő kapcsolattartója Fazekas István volt.

A konferencia fő célkitűzései a következők voltak:

- a tájökológiával, tájhasználat, tájgazdálkodással, tájtervezéssel foglalkozó hazai szakemberek közötti eszmecsere elősegítése;

- a tájkutatással foglalkozó különböző szakmák (agrártudományok, kertészeti és erdészeti tudományok, ökológia, geográfia, térinformatika, település- és területfejlesztés, vízgazdálkodás) művelői között a szorosabb szakmai kapcsolatok kialakulásának támogatása és elmélyítése.

A különböző hazai felsőoktatási és kutatási intézmények, állami háttérintézmények és környezetvédelmi vállalkozások képviselőiben előadással vagy poszterbemutatóval összesen mintegy 200 szakember vett részt a rendezvényen. Négy plenáris előadás hangzott el, majd 10 tematikus szekcióban folytatódott a konferencia. A szakemberek 80 prezentációban mutatták be a legújabb kutatási eredményeiket. A korábbi konferenciákhoz hasonlóan elsősorban geográfusok, tájépítészek, erdészek, agrármérnökök, vízépítő mérnökök, biológusok és ökológusok jelentek meg a rendezvényen. Örömteli, hogy a felsőoktatási intézmények kutatóműhelyeiben tevékenykedő egyetemi hallgatók is lehetőséget kaptak a kutatási eredményeik bemutatására.

A rendezvény zárónapján a résztvevők egy szakmai tanulmányúton vehettek részt a Beregi-Tiszaháton, melynek útvonala Kisvárdá-Tákos-Csaroda-Tarpa-Kisar-Kisvárdá volt.

A konferencia honlapja elérhető:

<http://old.geo.science.unideb.hu/tajkonf2019/index.html>

2019. november 13.

Nemzetközi Térinformatikai Nap (GISDay) a Geoinformatikai Albizottság rendezésében

A Pécsi Tudományegyetem szakmai konferenciát tartottak az esemény alkalmából, melynek célja a földrajztudományi információs rendszerekhez kapcsolódó technológiák megismertetése. A rendezvényen a szokásos kb. 170 fő, zömmel középiskolai és egyetemista korosztály vett részt.

A geográfus szakos hallgatók számára egy kerekasztal-beszélgetésre került sor a **Debreceni Egyetemen** geoinformatikai cégek meghívottjaival, azzal a céllal, hogy a hallgatók lássák, mire van szükségük a cégeknek a munkaerőpiacon és nekik mit kellene tudniuk. Közben egy órással bemutatásra került a modern felmérő eszközökkel. Ez évben kifejezetten debreceni volt diákokból lett cégvezetők meghívására került sor.

2019. november 28.

PhD hallgatók Műhelymunkája. Helyszín: Szegedi Egyetem Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék (Szervező: Dr. Kiss Tímea, Geomorfológiai Albizottság).

A geomorfológia és tágabb értelemben a természetföldrajzos PhD hallgatók tehetséggondozását célzó rendezvény. Célja a PhD hallgatók minél magasabb színvonalú prezentációs és publikációs tevékenységének segítése.

2019. december 12.

Térképészeti Tudományos Nap

Helyszín: MTA Székház, Kisterem, Budapest, Széchenyi István tér 9.

A 2016-ban megkezdett sorozat 4. rendezvénye, amely idén a 29. Nemzetközi Térképészeti Konferencián bemutatott előadások válogatásából állt. A konferenciát július 15 és 20 között szervezték Tokióban, Magyarországot 11 előadás és 3 poszter képviselte a rendezvényen.

Ezekből választottunk ki ötöt, hogy a tudományos nap keretében magyar nyelven hallgathassák az érdeklődők. Absztraktfüzet, fényképes összefoglaló stb. megtekinthető és letölthető a következő címen: <http://lazarus.elte.hu/hun/mta-kart/ttn-2019/ttn2019.htm>

7. **A bizottság által adott díjak:** A Bizottság 2019-ben nem adott ki díjat. Nincs

8. **A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:**

Csorba Péter megkapta a Debreceni Akadémiai Bizottság DAB Plakettjét.

9. **A bizottság 2019. évi kiadványai:**

A Geoinformatikai Albizottság munkatársai részt vettek a IX. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás (2019. május 23-24., Debreceni Egyetem) konferenciakötetének szerkesztésében és számos konferenciaközlemény szerzői voltak. A kiadvány letölthető a konferencia honlapjáról.

http://giskonferencia.unideb.hu/arch/GIS_Konf_kotet_2019.pdf

Abstract book and field trip guides of the International Scientific Conference of the Carpatho-Balkan-Dinaric Geomorphological Commission. Ed: Kiss T, 2019, Szeged - TFGT

Ádám Kertész (ed.) 2019: Landscape Degradation in Hungary.

Theory–Methods–Practice 74. Geographical Institute, Research Centre for Astronomy and Earth Sciences, Budapest, 99 p. ISBN 978-963-9545-59-5, ISBN 978-963-9545-60-1 (pdf), ISSN 0139-2875

<http://www.mtafki.hu/konyvtar/kiadv/Landscape-degradation-in-Hungary-2019.pdf>

A Csillagászati és Földtudományi Központ Földrajztudományi Intézete által megjelentetett összefoglaló kötetben 12 rövid tanulmányt közöltek.

Fazekas István - Lázár István (szerk.): Tájak működése és arculata. MTA DTB Földtudományi Szakbizottság, ISBN: 978-963-7064-39-5, 452 p.

A VIII. Magyar Tájökológiai Konferencia kötete.

https://geo.unideb.hu/sites/default/files/file_uploads/mtok_2019.pdf

Magyar katonai térképészet 100 éve: 1919–2019 című könyv készítésében és bemutatóján részt vettek a Kartográfiai albizottság tagjai a Nemzeti Köszolgálati Egyetem Zrínyi Laktanya és Egyetemi Campusán. A könyv szerkesztője Buga László, aki az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék címzetes egyetemi docense, illetve az angol nyelvű kiadás fordításában Gercsák Gábor (ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék nyugdíjas egyetemi docense) is közreműködött. A hivatalos bemutatón Zentai Lászlót kérték fel a mű méltatására.

GeoMetodika

Makádi Mariann áldozatos munkájának és tagtársaink összefogásának köszönhetően zavartalanul működik a Magyar Földrajzi Társaság 2017-ben induló folyóirata, a GeoMetodika, ami elérhető a <http://geomethodika.elte.hu>, illetve újabban a <https://geomethodika.hu/> honlapon.

10. Egyéb (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

A Geoinformatikai Albizottság egyéb tevékenysége:

- Megjelent Magyarország Nemzeti atlaszának angol nyelvű kiadása, melynek létrejöttében az albizottsághoz kötődő geográfusok, geoinformatikusok jelentős szerepet vállaltak az elmúlt évek során.
- Térinformatikai tematikus szám szerkesztése. Pásztor László albizottsági titkár felkérést kapott az ISPRS International Journal of Geo-Information folyóirattól egy tematikus szám vendégszerkesztésére „Advanced GIS and RS Applications for Soil and Land Degradation Assessment and Mapping” témában. A cikkek beérkezési határideje 2020. február 29. (https://www.mdpi.com/journal/ijgi/special_issues/soil_degradation_mapping). Több hazai műhelyben is készülnek a kéziratok.
- Szabó Szilárd albizottsági elnök a Sustainability c. folyóirattól kapott felkérést egy tematikus szám vendégszerkesztésére „Remote Sensing Application for Environmental Sustainability” témában. A cikkek beérkezési határideje 2020. február 29. (https://www.mdpi.com/journal/sustainability/special_issues/remote_sensing_application_environmental)
- MTA doktori cím. Az albizottság titkára, Pásztor László, sikeresen megvédte „Célspecifikus térbeli predikciók kidolgozása feladatorientált, térképi alapú talajinformációk előállítására” című MTA doktori értekezését és 2019. december 13. óta az MTA doktora.

A Geomorfológiai Albizottság tagjainak konferenciákon való aktív részvétele:

Nemzetközi konferenciák

- Český ráj '19: State of geomorphological research in 2019 (Skalni Mesto near Jicin, 2019 április)
- International conference dedicated to the life and work of Prof. Branislav Bukurov (Branch of Serbian Academy of Sciences and Arts in Novi Sad, Serbia, 2019. május)
- The 35th Romanian Symposium on Geomorphology (Timisoara, Romania, 2019. május)
- International Scientific Conference of the Carpatho-Balkan-Dinaric Geomorphological Commission (Szeged, 2019. június)
- 13th international Conference „Methods of Absolute Chronology” (Tarnowskie Góry, Poland, 2019. június)
- Eurasian Environmental Dynamics and Humans: Interactions over Different Timescales, (Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, 2019, június)
- The 11th Congress of Societas Humboldtiana Polonorum “Science in the age of globalization” (Szczecin, 2019. szeptember)
- European Conference on Crop Diversification 2019 (Budapest, 2019. szeptember)
- Deutscher Kongress für Geographie (Kiel, 2019. szeptember)

Magyar nyelvű konferenciák

- „Kihívások és válaszok a magyar geográfiában” IV. Földrajztudományi előadónap az Akadémián (Budapest MTA, 2019. március)

- XI. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás (Debrecen, 2019 május)
- XXIII. Karsztfejlődés konferencia, (Bük, 2019, május)
- Magyar Földrajzi Társaság 72. Vándorgyűlése (Tiszaöldvár, 2019 június)
- VIII. Magyar Tájökológiai Konferencia (Kisvárd, 2019. augusztus)
- Táj történeti Konferencia (Szarvas, 2019. június)
- Földminősítési Fórum (Keszthely, 2019. szeptember)

A Geomorfológiai Albizottság tagjai tevékenyen részt vettek abban az **NKFIH-OTKA által támogatott kutatásban (szerződés szám: 108755)**, amelyet Kertész Ádám vezetett, és amelynek célja a hazai tájak különböző szempontú degradációjának felmérése volt. A kutatás lezárásaképpen összefoglaló tanulmányok jelentek meg a Hungarian Geographical Bulletin 2019/4. különszámában (Selected studies on landscape degradation in Hungary). Az általános áttekintést követően külön tanulmány mutatja be a szél, ill. a heves csapadék okozta erózió, a tömegmozgások, az aszályos időszakok jelentőségét a tájak degradációjában, valamint a tájak esztétikai értékének romlását.

A Kartográfiai Albizottság egyéb tevékenysége:

2019. március 21.: a Szép Magyar Térkép 2018-as pályázat eredményhirdetése és a kiállítás megnyitója az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában. A Kartográfiai albizottság tagjai részt vettek az éves verseny megszervezésében, a benevezett munkák zsűrizésében illetve a kiállítás megnyitójában. Első díjat nyert a „Csopak és környéke geotúra” című térkép, amelynek szerkesztésében és készítésében a bizottság tagjai is vettek részt (Albert Gáspár és Pál Márton, ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék). Külön dicséretet kapott az MTA CSFK Földrajztudományi Intézet által kiadott Magyarország Nemzeti Atlasza, amelynek készítésében több bizottsági tag is közreműködött.

Nemzetközi és országos rendezvényeken való részvétel:

- European Geosciences Union (EGU) konferencia (Bécs, április 7–12)

A bizottság tagjai vettek részt és többek között a következő munkákat mutattak be:

Előadás:

- Pál M., Albert G.: Managing the spatial variability of geosite assessment in the Balaton Uplands (Hungary)

Poszter:

- Elek I., Kovács B., Pál M., Vörös F.: High precision GNSS in autonomous driving
- Kovács B., Tompos Z., Vörös F.: Inquiry of in-built car navigation systems and UX designs
- Albert G., Takáts T.: Predictive modelling of forest cover change in the Gerecse Hills, Hungary

PICO (Presenting Interactive Content)

- Vörös F., Székely B.: Developing methodology for scoria cone morphometry processing

- ICA Digital Approaches to Cartographic Heritage konferencia (Saloniki, május 8–10)

Előadások:

- Gede Mátyás: Matching old maps with reality

- Kiss Veronika–Gede Mátyás: A comprehensive database of cartographic heritage conference papers
- Zentai László: Preserving our national atlases

Szekcióvezetés: Gede Mátyás, Zentai László.

- Geomates 2019 konferencia (International Congress on Geomathematics in Earth- & Environmental Sciences). Pécs, május 16–18.

Előadások:

- Albert Gáspár: Datamining the Santonian dinosaur bonebed of Iharkút, Hungary
- Elek István: Redundancy-free topological data structures

- 10. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás (Debrecen, május 23–24)

Előadások:

- Daniel O. Nyangweso–Mátyás Gede: Integration of Toponyms Mobile data Collection in PostgreSQL Database (A mobile application for toponyms of Kenya, Django REST API open source approach)
- Varga Lola–Gede Mátyás: Telekocsi szolgáltatás adatainak elemzése
- Török Zsolt Győző: A „Virtuális Turista”: téri tájékozási stratégiák és térképhasználat szemmozgáskövetéses kísérletek alapján

Posztterek:

- Pál Márton–Albert Gáspár: Térképészet és GIS a földtani örökségvédelem szolgálatában
- Vörös Fanni–Tompos Zoltán–Kovács Béla: A beépített autós navigációs rendszerek és a felhasználói felületek vizsgálata
- Vörös Fanni–Pál Márton–Kovács Béla–Elek István: Nagy pontosságú GNSS használata az autonóm vezetés során

- ICC 2019 Pre-conference workshop-okon való részvétel

- Július 10 és 12 között Pekingben a Geospatial and Cartographic Education – Contemporary Challenges and Opportunities workshopon Zentai László két előadást tartott: Teaching orienteering maps: a perfect example of user-driven cartography; Experiences of a new English language MSc programme in cartography
- Július 15-én, Tokióban a Cartography for Specific Users pre-conference workshop-on a bizottság képviselőjeként Jesus Reyes vett részt, ő volt a Proceedings kötet egyik szerkesztője is.

- 29. Nemzetközi Térképészeti Konferencia, ICC 2019 (Tokió, július 15–20)

Előadások:

Reyes Nunez José Jesús, Naeema Al Hosani, Nargiz Safaraliyeva	Teaching basic map concepts in three countries: Azerbaijan, Hungary and United Arab Emirates
Albert Gáspár	The changing use-cases of medium and large-scale geological maps in Hungary
Kocsis Károly, Nemerkenyi Zsombor, Zentai László, Gercsák Gábor	The new National Atlas of Hungary – volume Natural Environment
Zentai László, Gercsák Gábor	Cross-border topographic mapping, cross-border orienteering: the Hungarian overview
Pődör Andrea, Zentai László, Gál Erika	Digital sketch maps in teaching GIS for law enforcement students
Gede Mátyás	Fast georeferencing/geocoding tool for old maps with large distortions
Gede Mátyás, Kádár Bálint	Analysing tourism movements along the Danube river

	based on geotagged Flickr photography
Pál Márton, Albert Gáspár	Digital cartography for geoheritage: turning an analogue geotourist map into digital
Pál Márton, Vörös Fanni, Elek István, Kovács Béla	Possibilities of high precision GPS data in autonomous driving
Vörös Fanni, Tompos Zoltán, Kovács Béla	Examination of car navigation systems and UX designs – suggestion for a new interface

Posztterek:

Irás Krisztina, Reyes Nunez José Jesús	Work in Team – Improve your GIS Skills. Effectiveness of project work in teaching GIS for foreign students
Gede Mátyás, Varga Lola	Spatiotemporal Analysis of Carpooling Data

Szekcióvezetések:

Zentai László	T07-1 Educational resources
Reyes Nunez José Jesús	T04-3 Cartography and Children 3
Gede Mátyás	T03-2 Cartographic Heritage 2: Map Libraries T03-3 Cartographic heritage 3: Applications

- Reguly 200 konferencia (érdi Magyar Földrajzi Múzeum, szeptember 3–4).

A konferenciát megnyitotta Klinghammer István. Előadásaink:

- Márton Mátyás: Az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének szerepe Reguly térképészeti munkássága értékeinek feltárásában (Gercsák Gábor előadásában)
- Gulyás Zoltán (Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház): Reguly Antal kartográfiai szemlélete

A Kartográfiai albizottság képviseltette magát más országos és nemzetközi rendezvényeken: Albert Gáspár tartott előadást „Az iharkúti dinoszaurusz leletek precíziós GPS-es mérésétől a tudományos modellezésig” címmel a Földmérők Világnapja és az Európai Földmérők és Geoinformatikusok Napja rendezvényén (március 21.). Március 31 és április 5 között Gede Mátyás (ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék) részt vesz Rómában a Europlanet által megrendezett "VESPA implementation workshop"-on Hargitai Henrik planetológussal. Jesús Reyes képviselte a bizottságot az IGU Földrajzoktatási Bizottság által, Londonban megszervezett „Recontextualising Geography” konferencián, amelyen előadást tartott „Teaching Map Concepts in Elementary and Secondary Schools in Hungary” címmel. Május 7-én Albert Gáspár (ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék) előadást tart a Koszmikus Geodéziai Observatóriumban: *Pontfelbő alapú feszültségtér modellezés online környezetben*. Török Zsolt Győző docens "Hogyan létezik az Egyenlítő? - avagy a kartográfiai objektumok létezésének esetei" címmel előadást tartott a május 9-én megtartott III. Dimenziók konferencián (Diverzitás és homogenitás a történelemben, a társadalomban és a környezetben) az ELTE BTK-n. Török Zsolt Győző (ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék) „Térképolvasás vagy navigáció? A téri tanulás módjainak hatása a téri megismerésre a Virtuális Turista kísérletben” címmel előadást tartott a Debreceni Tudományegyetem Informatikai Karán rendezett "ADA 2019" konferencián. Kovács Béla előadást tartott a 23. Szabadkai Nyári Akadémia Természettudományi szakcsoportjában (augusztus 12–16). Augusztus 28 és 31 között Jesús Reyes vett részt a „Hidden Geographies” 2019-es EUROGEO konferencián Ljubljanában, amelyen előadást tartott „Erwin Raisz: a cartographer’s influence on school cartography”

címmel. Gulyás Zoltán (Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház) képviselte a bizottságot az MTA I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya által megszervezett „Reguly 200. Akkor és most – Reguly Antal tudományos tevékenysége” című akadémiai ülészakon, amelyen előadást tartott „Reguly Antal uráli térképezésének jelentősége a nemzetközi kartográfia történet tükrében” címmel. Szeptember 4-én Irás Krisztina részt vett a GDI-ESRI felhasználói konferencián Budapesten, amelyen posztert is bemutatott (Így fejleszd a GIS-tudásod! A projekt munka hatékonysága a térinformatika oktatásában). Szeptember 3 és 5 között Jesus Reyes részt vett az IGU II. International Congress on Geographical Education rendezvényén a törökországi Eskişehirben, előadásának címe: Tradition and innovation teaching map use in Hungarian schools. Zentai László két előadást tartott a Wuhani Egyetemen, Kínában november 4 és 5 között (Orienteering map: a special, but perfect example of user-driven cartography; Hungarian experiences on atlases: school atlases, Hungarian National Atlas). November 8-án Török Zsolt Győző, előadást tartott a Marosvásárhelyen rendezett Beszélő Könyvek novemberi estjén, az előadás témái: Miről szóltak a térképek a reneszánsz korában, mit keresett a gyűjtő-felhasználó, jelen esetben Teleki Sámuel a 18-19. században térképeinek beszerzésekor, hogyan változott a térképek szerepe, mire használjuk a térképeket a 21. században, milyen izgalmas kísérletek folynak ma ezen a téren.

Az Oktatási Albizottság tagjai külön szekciót szerveztek a 2019. november 7-8-án megrendezett Országos Neveléstudományi Konferencián „Korszerű földrajztanítás, innovatív megközelítések” címmel. A szekció elnöke Dr. Farsang Andrea volt. A szimpóziumon az alábbi előadások hangzottak el:

- Szilassi Péter - Kapusi János - Pál Viktor - M. Császár Zsuzsanna - Teperics Károly: Élménygazdag földrajztanítás: Tájékozódás tanítása interaktívan, probléma centrikusan, magyarországi példákon keresztül
- Csíkos Csaba - Szöllősy László - Kádár Anett - Pirkhoffer Ervin - Farsang Andrea : Magyarország földrajzának tanítása munkáltató módszerekkel: eredményesség értékelése elő-, utóteszt és elégedettségi kérdőívek tükrében
- Vati Tamás - Varjas János - Balázs Brigitta - Nagyvárad László - Farsang Andrea: A haza földrajzának megjelenése külföldi tankönyvekben, átvehető módszertani ötletek
- Kádár Anett - Molnár Ernő - Szász Tamás - Jász Erzsébet - Farsang Andrea : Hogyan befolyásolják a térképek a földrajz tanulást? Egy keresztmetszeti vizsgálat tanulságai

Az Oktatási Albizottság tagjai számos **tanulmányt** publikált meg lektorált folyóiratokban, mint pl. a GeoMetodika, a Földrajzi Közlemények, a JOURNAL OF SCIENCE EDUCATION és a Geographical and Environmental Education folyóiratokba.

Debrecen-Pécs, 2020. január 29.

Csorba Péter s. k.
elnök

Gyenyizse Péter s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Földtudományi Doktori Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Haas János, az MTA levelező tagja

Alelnök:

Titkár: Magyar Enikő, az MTA doktora

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

2. Földtudományi Doktori Bizottság létszáma: 18

Akadémikus: 7

MTA doktora és tudomány doktora: 11

Kandidátus: –

PhD: –

3. Földtudományi Doktori Bizottság tartozó köztestületi tagok száma: –

Akadémikus:

Tudomány és MTA doktora:

Kandidátus:

PhD:

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

2019. január 11. 11.00 óra, MTA Irodaház, 237-es tárgyaló, Budapest, Nádor u. 7.

Napirend:

1. Kovács József doktori ügye

Előterjesztő: Haas János az FDB elnöke

Előadók: Szűcs Péter és M. Tóth Tivadar

Határozatok:

1/2019. (I.II.) határozat – döntés a doktori mű bírálatra bocsátásáról

2/2019. (I.II.) határozat – döntés a doktori mű bírálatra bocsátásáról

Egyéb: Rövid ismertetést hallgatott meg a bizottság az MTMT jelenlegi állásáról. Haas János kiemelte, hogy a presztizsre vonatkozó adatok az MTMT rendszerében nem jelennek meg. Ezt Haas János jelezte az MTMT vezetése felé, és ígéretet kapott annak pótlására. Haas János továbbá jelezte, hogy rövid időn belül az MTA doktori cím megszerzéséhez szükséges kritériumok változtatására lesz szükség. Ki kell vezetni az impakt faktort, és helyére be kell kerülni a kritériumtáblába a folyóiratok kvartilisek szerinti csoportosítása.

2019. május 28. 11.00 óra, MTA Irodaház, 237-es tárgyaló, Budapest, Nádor u. 7.

Napirend:

1. Kovács József bíráló bizottságának módosítása

Előterjesztő: Haas János az FDB elnöke

2. Szalai Sándor doktori ügye

Előterjesztő: Haas János az FDB elnöke

Előadók: Dobróka Mihály és Völgyesi Lajos

Határozatok:

- 3/2019. (V.28.) határozat – döntés a doktori mű bírálatra bocsátásáról
4/2019. (V.28.) határozat – döntés a doktori mű bírálatra bocsátásáról

Egyebek: Rövid ismertetést hallgatott meg a bizottság az MTMT jelenlegi állásáról. Haas János kiemelte, hogy feltehetően az MTMT júniusi ülésén a folyóiratok presztízs kérdése napirendre kerül. Lakatos István fölvetette, hogy a doktori elbírálása szempontjából fontos SCOPUS nem érhető el jelenleg a kutatóhelyek és egyetemek számára, ami hátráltatja a doktori habitusvizsgálatot is.

5. **A bizottság albizottságainak ülései** (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):
6. **A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással** (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):
7. **A bizottság által adott díjak:**
8. **A bizottság tagjainak elismerései** (díjak, kitüntetések) **2019-ben:**
9. **A bizottság 2019. évi kiadványai:**
10. **Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőjére és aktivizálására):

2020. január 3.

Haas János s. k.
elnök

Magyari Enikő s. k.
titkár

**Az MTA Földtudományok Osztálya
Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságának 2019. évi tevékenysége**

1. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Dr. Szűcs Péter, MTA doktora

Titkár: Dr. Hajnal Géza, PhD

Al- és munkabizottságok a tisztségviselők feltüntetésével:

2. Állandó bizottság létszáma: 25

Akadémikus: 4

MTA doktora és tudomány doktora: 7

Kandidátus: 1

PhD: 13

3. Állandó bizottsághoz tartozó köztestületi tagok száma: –

Akadémikus:

Tudomány és MTA doktora:

Kandidátus:

PhD:

4. A bizottság ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok stb.):

5. A bizottság albizottságainak ülései (időpont, helyszín, napirend, előadók, határozatok, stb.):

6. A bizottság 2019. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással (cím, időpont, helyszín, szakmai értékelés, visszajelzések):

Két rendezvényünk volt 2019-ben:

MTA Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság és a Vízgazdálkodástudományi Bizottság közös tematikus ülése a felszíni vizekkel kapcsolatosan

Időpont: 2019. június 21. 10 óra

Helyszín: BME K. épület földszint 10-es terem.

Napirend:

Megnyitó után az előadások:

1. Dr. Török Gergely Tihamér: „Numerikusmodellezés-alapú hordalékvizsgálatok a Dunán”
2. Ermilov Alex: „Képalapú módszerek fejlesztése folyók morfodinamikai vizsgálatához”
3. Pomázi Flóra: „Lebegtetthordalék-vándorlás közvetlen és közvetett mérési módszereinek tesztelés a Dunán”
4. Dr. Homoródi Krisztián: „Tavi kikötők hullámtörő elemeinek numerikus vizsgálata”
5. Vita és zárszó

A Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Tudományos Bizottsága, Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottsága és Vízgazdálkodástudományi Bizottsága

Erdők vízpótlása. Igények és lehetőségek
Helyszín: MTA Székház, Kisterem, (1051 Budapest, Széchenyi tér 9. II. em.)
2019. november 29. (péntek) 10:00 óra

Köszöntő

Németh Tamás, az MTA rendes tagja, az MTA Agrártudományok Osztályának elnöke

Elméleti megfontolások és lehetőségek

- 10.10 – 10.30 Erdők hidrológiája és vízigénye a vízpótlás szemszögéből
Führer Ernő Kandidátus (ERTI) és Gribovszki Zoltán PhD (Soproni Egyetem)
- 10.30 – 10.50 Vízpótlási lehetőségek, hasznosítható felszíni vízkészletek
Koncsos László PhD (BMGE)
- 10.50 – 11.10 Mesterséges vízpótlás alkalmazása a talajvízszint emelésére és az erdők ökológiai állapotának javítása érdekében
Szűcs Péter, az MTA doktora, Illyés Csaba és Madarász Tamás PhD (ME)
- 11.10 – 11.20 Szünet
- 11.20 – 11.40 Esettanulmányok
A Fekete-Körös menti erdők vízpótlása
Puskás Lajos (Dalerd Zrt.) és Goda Péter Dr (Békés-Planum Kft.)
- 11.40 – 12.00 A gemenci ártéri erdő vízgazdálkodása
Tamás Enikő PhD, Keve Gábor PhD (NKE) és Lajtos János (Gemenc Zrt.)
- 12.00 – 12.20 A Szigetköz hullámtéri vízpótló rendszer működésének az ismertetése
Kertész József (EDUVIZIG)
A szigetközi vízpótló rendszerhez kapcsolódó erdészeti monitoring
Szabó András PhD és Illés Gábor PhD (ERTI)
- 12.20 – 12.35 A kállósemjéni Nyárjas lág vízpótlása
Ács Tamás, Decsi Bence, Kozma Zsolt PhD (BMGE) és Barna Péter (HNPI)
- 12.35 – 12.50 A KASZÓ-LIFE projekt keretében elvégzett erdei vízpótlás és hatásai
Horváth László (Kaszó Zrt.), Koltay András PhD és Nagy László PhD (ERTI)
- 12.50 – 13.00 Kérdések, Hozzászólások

7. A bizottság által adott díjak:

8. A bizottság tagjainak elismerései (díjak, kitüntetések) 2019-ben:

Dr. Szűcs Péter, elnök a Magyar Érdemrend tisztikeresztje polgári tagozat kitüntetését kapott.

9. A bizottság 2019. évi kiadványai:

- 10. Egyéb** (az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos bizottság tagjaihoz v. köztestületi tagjaihoz kötődő kiemelkedő eredmény, esemény, javaslatok a bizottság további munkájára, javaslat a bizottsághoz tartozó köztestületi tagság képviselőire és aktivizálására):

A Hidrológiai Osztályközi Bizottság több tagja aktív részvételt mutatott a Budapest Water Summit 2019 nagysikerű nemzetközi vízügyi szakmai rendezvény előkészítésében és lebonyolításában. A bizottság elnöke továbbá ezen a rendezvényen egy panelbeszélgetés (The potential role of youth in solving the water crisis) szervezője és résztvevője is volt.

2020. január 20.

Szűcs Péter s. k.
elnök

Hajnal Géza s. k.
titkár